

§ 37 Päätös yksityishenkilöiden vaatimuksesta Destia Oy Merenlahden louhimon toiminnan ja lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi

Vastaanottajan nimi	Lähetyspäivä	Tiedoksiantotapa	Lisätietoja
Marja-Liisa Vesterinen Lasse Satka	15.5.2026	Lähetetty postitse saantitodistuksella	
Esko Kähö Timo Rimpi Kari Rimpi Merja Kähkö		Lähetetty postitse kirjeellä	
Uski Päivi (Ympäristötarkastaja) Piutunen Sara (Ympäristönsuojelupäällikkö), Destia Oy, Taipalsaaren kunta		Lähetetty sähköpostilla	

Otteen oikeaksi todistaa Lappeenrannassa 15.5.2026

Anne A Peuhkuri
Kokoushallinnan sihteeri

Päätös yksityishenkilöiden vaatimuksesta Destia Oy Merenlahden louhimon toiminnan ja lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/698/00.04.02.04/2026

Esittelijä: Ympäristöjohtaja Ilkka Räsänen **puh.** 040 081 5284

Valmistelija/lisätiedot: Ympäristönsuojelupäällikkö Sara Piutunen **puh.** 040 081 7636
Ympäristötarkastaja Päivi Uski **puh.** 040 547 7357
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Liitteet

1. Liite 4: Destia Oy:n vastine
2. Liite 5: Terveystarkastuksen vastine 22.4.2026
3. Liite 6: Terveystarkastuksen vastine 28.4.2026
4. Liite 1: Vaatimus toiminnan keskeyttämisestä, www
5. Liite 2: Liite toiminnan keskeyttämisvaatimukseen, www
6. Liite 3: Lisävaatimus vaatimukseen, www
7. Liite 7: Tarkastuskertomus 13.4.2026
8. Liite 8: Tarkastuskertomus 22.4.2026
9. Päätöslite Destia Oy Merenlahden louhimon toiminnan ja lupahakemuksen käsittelyn keskeyttäminen, www

Oheismateriaali

1. Liite 1: Vaatimus toiminnan keskeyttämisestä, ei-julkinen
2. Liite 2: Liite toiminnan keskeyttämisvaatimukseen, ei-julkinen
3. Liite 3: Lisävaatimus vaatimukseen, ei-julkinen
4. Päätöslite Destia Oy Merenlahden louhimon toiminnan ja lupahakemuksen käsittelyn keskeyttäminen, ei julkinen

Yksityishenkilöt ovat saattaneet vireille vaatimukset Destia Oy:n Taipalsaaren Merenlahden Kangasahomäen louhimon toiminnan keskeyttämiseksi ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella tai rikkomuksen ja laiminlyönnin oikaisemiseksi ympäristönsuojelulain 175 §:n perusteella sekä lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi. Vaatimus sisältää lisäksi muita yksityiskohtaisia vaatimuksia.

Destia Oy:llä on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa Taipalsaaren Merenlahden alueella kalliokiviaineksen louhintaan, murskaukseen ja asvaltin valmistukseen sekä määräaikainen, 22.6.2026 saakka voimassa oleva maa-ainesten ottolupa. Destia Oy on jättänyt 27.5.2025 yhtenäislupahakemuksen kalliokiviaineksen ottamisen, louhinnan ja murskaustoiminnan jatkamiseen.

Esittelijän ehdotus

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta päättää päätösluonnoksen mukaisesti hylätä vaatimuksen Destia Oy Merenlahden, Kangasahonmäen louhimon toiminnan keskeyttämiseksi ympäristönsuojelulain 181 §:n ja 175 §:n mukaisesti, vaatimuksen lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi sekä kaikki muut esitetyt vaatimukset.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että Ilkka Räsänen esitteli asiasta kaksi asukkaiden toimittamaa videotallennetta, jotka olivat kuvattuja 8.5.2026 ja 11.5.2026.

Merkittiin, että ympäristötarkastaja Päivi Uski oli esittelemässä valvontaan liittyviä yhteydenottoja, valvontatoimenpiteitä, mittaustuloksia ja asukkaiden lähettämiä valokuvia sekä vastaamassa kysymyksiin klo 17.27–18.08.

Täytäntöönpano

ympäristönsuojelutarkastaja
ympäristönsuojelupäällikkö
vaatimuksen jättäneet yksityishenkilöt
Destia Oy
Taipalsaaren kunta

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta
Pohjolankatu 14
53100 Lappeenranta

12.5.2026

LPR/698/00.04.02.04/2026

Ympäristönsuojelulain 175 §:n ja 181 §:n mukainen päätös Destia Oy Merenlahden louhimon toiminnan ja lupahakemuksen keskeyttämisvaatimukseen

Asia Vaatimus Destia Oy Kangasahomäen louhintatoiminnan keskeyttämiseksi ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella tai rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi ympäristönsuojelulain 175 §:n perusteella sekä lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi.

Asian vireille saattajat

Marja Liisa Vesterinen on toimittanut vaatimuskirjelmän 19.4.2026, johon on yhtynyt neljä henkilöä: Esko Kähö, Timo Rimpi, Lasse Satka ja Kari Rimpi. Marja Liisa Vesterinen on saanut valtuutuksen Anu Lavikaiselta, Katja Hovilta sekä Riikka ja Jukka Jylhältä.

Esko Kähö ja Kari Rimpi ovat valtuuttaneet Marja-Liisa Vesterisen edustamaan itseään asian käsittelyssä. Timo Rimpi on valtuuttanut Marja-Liisa Vesterisen edustamaan itseään asiassa tässä vaiheessa tehtävään päätökseen asti.

Esko Kähö on esittänyt olevansa kylän asukkaiden valtuuttama edustaja.

Lasse Satka on ilmoittanut edustavansa itseään ja Antti Lainetta asiassa.

Merja Kähö on myöhemmin ilmoittanut edustavansa itseään asiassa.

Vaatimuskohteen toiminnanharjoittaja

Destia Oy
Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki
LY-tunnus 2163026-3

Kohde Merenlahti, Kangasahonmäen kallioalue
Lähteenmäentie 110
53850 Lappeenranta
Junnola (831-430-1-212) ja Jussila I (831-430-1-184)

Asian vireilletulo

Asia on saatettu vireille ympäristönsuojelulain 186 §:n asianosaisuuden perusteella. Vaatimuskirjelmä on kirjattu saapuneeksi 20.4.2026 (liite 1). Vaatimuskirjelmää on täydennetty 20.4.2026 (liite 2). Kari Rimpi on täydentänyt vaatimusta 23.4.2026 (liite 3). Merja Kähö on toimittanut vaatimuskirjelmässä viitatus porakaivon vedenlaadun tutkimustodistuksen 23.4.2026 ilmoittaen samalla edustavansa itseään asiassa.

Lupapäätökset, joiden mukaiseen toimintaan keskeyttämisvaatimus kohdistuu

Ympäristölupapäätös

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta

15.5.2012 § 75 (Dnro 892/211/2007) ympäristölupapäätös kiviaineksen louhinnalle ja murskaukselle

- Vaasan hallinto-oikeus on antanut päätöstä koskevasta valitusasiasta ratkaisun 1.4.2014 nro 14/0185/3
- Korkein hallinto-oikeus on antanut asiassa päätöksen 9.10.2015 1379/1/14, hyläten Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyn valituksen
- Päätös on voimassa toistaiseksi

Maa-aineslupapäätös

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 14.6.2016 § 79, annettujulkipanonjälkeen 22.6.2016

- Itä-Suomen hallinto-oikeus on antanut päätöksen asiassa 23.2.2018 18/0043/3 (Diaarinumero 01445/16/5404), hyläten päätöksestä tehdyt valitukset.
- Maa-aineslupa on voimassa 22.6.2026 saakka

Käsittelyssä oleva yhtenäislupahakemus (ympäristönsuojelulaki 47 a §) toiminnan muuttamiseksi

- Destia Oy on jättänyt Lappeenrannan seudun ympäristölautakunnalle 27.5.2025 yhtenäislupahakemuksen Taipalsaaren Merenlahden kylään tiloille 831-430-1-212 (Junnola), 831-430-1-184 (Jussila I). Hakemuksella haetaan lupaa 400 000 k-m³:n kalliokiviaineksen irroittamiseen ja murskaukseen enimmillään 300 000 t/a.

Viranomaisen toimivalta

Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojelun ja terveydensuojelun viranomaisena toimii Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta (Lappeenrannan kaupunginvaltuusto 15.5.2017 § 62, Kaupunginvaltuusto 3.3.2025)

Lappeenrannan ympäristötoimen ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun henkilöstön erityislakien mukainen toimivalta on määritelty Lappeenrannan seudun ympäristötoimen toimintasäännön 8 §:ssä (Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 2.8.2025 § 52), jatkossa toimintasääntö.

Kiireellisissä tilanteissa ympäristönsuojelulain 181 §:n mukaisen toiminnan keskeyttämisen toimivalta on delegoitu ympäristönsuojelupäällikölle.

Maa-aineslain 15 §:n mukainen ottamisen keskeyttäminen on delegoitu ympäristönsuojelupäällikölle ja ympäristötarkastajalle.

Toiminnan sijainti, ympäristö, kaavoitus

Louhinta-alue sijaitsee Etelä-Karjalan maakuntakaavan mukaisella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (merkintä M). Laitoksen sijaintipaikka on maa- ja metsätalousaluetta. Laitos sijaitsee Kangasahonmäen kallioalueella Taipalsaaren kunnan Merenlahden kylässä, vajaan kilometrin päässä Merenlahden paikallistiestä (Pt 14807), noin 10 km etäisyydellä Lappeenrannasta.

Liikenne alueelle tapahtuu Merenlahden paikallistieltä Lähtevän Lähteenmäen yksityistien kautta. Lähteenmäentien varrella on nykyisin yksi vakituksessa asuinkäytössä oleva kiinteistö, joka aiemmin on ollut tyhjillään.

Läntisen Pien-Saimaan osayleiskaavassa ranta-alue louhosalueelta pohjoiseen on kaavoitettu omarantaisten loma-asuntojen alueeksi.

Yksityishenkilöiden vaatimukset asiassa

Lappeenrannan seudun ympäristötoimeen saapuneessa vaatimuksessa ja siihen liittyvissä täydennyksissä vaaditaan toiminnan välitöntä keskeyttämistä ja yhtenäislupahakemuksen käsittelyn keskeyttämistä.

Vaatimuksessa on esitetty Lappeenrannan seudun ympäristötoimelle ja -lautakunnalle ympäristönsuojelulain 186 §:n perusteella Merenlahden kylän asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden asianosaisuuteen perustuen keskeyttämisesitykset Destia Oy:n toimintaan ja yhtenäislupaprosessiin

liittyen. Vaatimuksessa on viitattu myös maa-aineslain valvontasäännöksiin.

Esitetyt vaatimukset. Vaatimukset on esitetty kokonaisuudessaan liitteissä 1-3:

1. Destian Kallionahonmäen louhoksen toiminnan välitön keskeyttäminen asiassa ilmenneiden terveys- ja ympäristöhaittojen sekä lupaehtojen merkittävän rikkomisen vuoksi
2. Destian lupahakemusprosessin keskeyttäminen
3. Terveyttä uhkaavien vaaratekijöiden, kvartsipölyn ja porakaivon uraanipitoisuuden ja niiden laajuuden selvittäminen
4. Porakaivojen vesinäytetutkimusten tekeminen terveysvalvonnan tekemänä ja kustantamana
5. Ympäristötoimen velvoittaminen korvausvaatimuksen tekemiseksi Destia Oy:lle haitan kärsijöiden puolesta kaivojen uusimisesta/kaivojen puhdistamisesta uraanipitoisuustulosten selvittyä

Täydennetyt vaatimukset:

- Välittömän keskeyttämisen lisäksi on pyydetty arvioimaan ympäristönsuojelulain mukaista toiminnan rajoittamista ympäristönsuojelulain 175 §:n ja maa-aineslain valvontasäännösten perusteella.
- Ympäristötoimen henkilöstöön kuuluvien valvontahenkilöiden jääväämisestä tämän asian käsittelystä
- Ympäristötoimen oman lakisääteinen valvonnan riittämättömyydestä
- Asiasta tehtävä päätös tulee muotoilla siten, että valitusmaksu Vaasan hallinto-oikeuteen on mahdollisimman pieni
- YVA- menettelyn tarpeen uudelleen arvioimisesta hankkeen laajuuden vuoksi.

Terveys- ja ympäristöhaitat

Vaatimuksessa on esitetty terveys- ja ympäristöhaittojen osalta seuraavaa:

- Toiminnasta aiheutuu jo todettuja, merkittäviä ja jatkuvia ympäristö- ja terveyshaittoja kuten kvartsipöly sisätiloissa, maastossa, kasvillisuudessa ja vedessä. Pölyaltistus on laaja-alaista ja pitkäkestoista (on todettu maastosta, aluskasvillisuudesta, puiden oksilta, ilmalämpöpumpun sisältä, rakennusten seinistä ja järvivedestä).
- Porakaivojen uraanipitoisuuden 2,6-kertainen ylittyminen verrattuna vuoteen 2020 Destian läheisyydessä.
- Saimaata on Likolahdella käytetty valumaveden ja jäteveden saostusaltaana, josta valumavedet ja pöly ovat levinneet.

- Louhoksen on ilmoitettu sijaitsevan liian lähellä asuinalueita, kokonaista kylää.
- Alueella on esiintynyt todettuja terveyshaittoja ja oireiluja, jotka liittyvät pölyaltistukseen ja sairastumiseen. Ympäristön pilaantumisen osalta on viitattu ympäristönsuojelulain 5 § kohtiin
 - o Ilman pilaantumista (pöly, hiukkaset, kvartsipöly)
 - o Maaperän ja puuston sekä aluskasvillisuuden (marjat, sienet) pilaantumista
 - o vesistöjen ja pohjaveden pilaantumista (sinilevä, porakaivojen uraanipitoisuuden terveysvaarallinen määrä)
 - o kivimurskeen varastointi louhosalueen ulkopuolella
 - o luonnon ja asukkaiden elinympäristön laadun heikkenemistä
 - o Ihmisten elinympäristön terveellisyden heikkenemistä

Lupaehtojen rikkominen

- Vaatimuksessa on tuotu esille nykyisten lupaehtojen vastainen toiminta sekä Destia Oy:n omavalvonnan puuttuminen. Tämän perusteella vaatimuksessa on esitetty, että toiminnalle ei tulisi myöntää uutta lupaa.
- Lupamääräys 1b toiminta-aikojen rikkominen murskaustoiminnan osalta
- Lupamääräys 3 melun raja-arvojen ylittyminen, melun valvonnan puuttuminen, Destia Oy:n vaikuttaminen melumittauksiin
- Lupamääräys 4 tärinä, 24.4.2026 tehty räjäytys toiminta-ajan ulkopuolella, rakenteisiin tulleet halkeamat ja lasien heliseminen kaapeissa jopa 1,2 km etäisyydellä
- Lupamääräykset 8 ja 9 pöly, kivipölylaskeuman huomattava määrä, pölyämisen estämiseksi tehdyt riittämättömät toimenpiteet, pölymittausten vähäinen määrä, asuinrakennuksen ilmalämpöpumpun suodattimen näytteestä määritetyn syöpävaarallisen kvartsin määrä, joka viittaa todennäköisen alueella toimivaan kivilouhokseen, viranomaisen valvontakäyntien aikana toiminnan on voitu katsoa olevan vähäistä tai keskeytyksissä
- Kuljetuksiin liittyvät havainnot, rekkojen suuret nopeudet ja kuormien peittämättömyys

Asian käsittely

Kuuleminen

Toiminnanharjoittajaa on kuultu keskeyttämisvaatimuksesta. Terveysturvaviranomaiselta on pyydetty lausuntoa asiassa.

Destia Oy:n vastine 21.4.2026

.....

Destia Oy vastine on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 4.

Destia Oy on vastineessaan todennut, että louhustoiminnan ja kaivoveden uraanipitoisuuden välillä ei ole osoitettavissa syy-yhteyttä.

Muilta osin Destia Oy on ilmoittanut vastaavansa keskeyttämisvaatimuksessa esitettyihin väittämiin yhtenäislupahakemukseen annettavassa vastineessa.

Terveydensuojeluviranomainen vastine 21.4.2026 ja täydennys 28.4.2026

Terveydensuojeluviranomaisen vastine ja sen täydennys ovat kokonaisuudessaan esitetty liitteissä 5 ja 6.

Terveydensuojeluviranomainen vastineessa on kerrottu uraanin esiintymisestä Taipalsaaren alueen pohjavesissä, yksityiskaivojen terveysperusteisista raja- ja ohjeistoista, yksittäisen näytetuloksen merkittävydestä terveyshaitan/ veden käyttökelpoisuuden arvioinnissa sekä uraanipitoisuudesta välittömän terveysvaaran aiheuttajana.

”Yksittäiset kotitaloudet vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta ja veden hankintaan käytettävästä järjestelmästä (STM asetus 401/2001 § 4). Vedenlaatututkimuksien kustannukset kuuluvat näin ollen myös kaivon omistajalle. Talousveden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa käyttökelpoista. Talousvedeksi tarkoitettu vesi on tarvittaessa käsiteltävä siten, että siitä ei aiheudu terveyshaittaa. (TsL 763/1994 § 17). Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä yksittäisen kaivon veden tutkittavaksi, jos on syytä epäillä veden aiheuttavan terveyshaittaa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa talousvesikaivon valvontaa, puhdistusta tai käyttöä koskevia määräyksiä talousvedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi. (§ 7)

Jos yksityisen kaivoveden laatuongelmat johtuvat kiinteistön omista laitteista tai kunnosta, terveydensuojeluviranomainen voi määrätä kaivon omistajaa ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi. Jos laatuongelmat johtuvat kiinteistön ulkopuolisista syistä, niin vastuu asian selvittämisestä siirtyy terveydensuojeluviranomaiselta ympäristönsuojeluviranomaiselle

<https://thl.fi/aiheet/ymparistoterveys/vesi/kaivovesi> . Tässä tapauksessa syyn selvittäminen yksittäisen kaivoveden korkealle uraanipitoisuudelle edellyttäisi terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan pidempiaikaista seuranta Merenlahden alueen kaivojen uraanipitoisuuksista sekä tutkimustuloksia alueen kaivoista. Terveydensuojeluviranomaisella ei ole ollut käytettävissä Merenlahden alueen talousvesikaivojen uraanipitoisuuksista seurantatietoa eikä tutkimustuloksia, joten tietoa ei ole, onko alueen uraanipitoisuuksissa tapahtunut muutoksia Destian toiminnan alkamisen jälkeen. Säteilyturvakeskuksen tutkimuksen mukaan Taipalsaaren alueella esiintyy luontaisesti kallio- ja maaperän ominaisuuksista johtuen paikoin korkeita uraanipitoisuuksia, joten syynselvittäminen yksittäisen tuloksen perusteella ei ole mahdollista.”

Tarkastukset, neuvottelut ja katselmukset

Käynnissä olevan toimintajakson aikana alueella on tehty tarkastus 22.4.2026 (liite 8). Alueen tarkastuskäynti 13.4.2026 on esitetty liitteenä 7.

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunnan ratkaisu

Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta päättää hylätä vaatimukset Destia Oy Merenlahden, Kangasahonmäen louhimon toiminnan keskeyttämiseksi ympäristönsuojelulain 181 §:n ja 175 §:n mukaisesti, vaatimukset lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämiseksi sekä kaikki muut esitetyt vaatimukset.

Päätöksen perustelu

Toiminnan välitön keskeyttäminen, ympäristönsuojelulaki 181 §

Ympäristönsuojelupäällikkö Sara Piutunen on toiminnan välittömään keskeyttämiseen liittyvän vaatimuksen osalta katsonut 22.4.2025 tehdyn tarkastuksen (liite 8) ja louhoksen toiminnasta aikaisemmin saatujen tietojen perusteella, että louhoksen toiminnan osittaiselle ja kokonaan keskeyttämiselle ei ollut ympäristönsuojelulain 181 §:n mukaisia perusteita. Toiminnasta ei katsottu aiheutuvan sellaista haittaa, joista voisi aiheutua välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai uhkaksi aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle. Arvioinnissa on huomioitu erityisesti toiminnan vaikutukset ilmanlaatuun ja pohjaveteen talousvetenä. Täten Destia Oy Merenlahden Kangasahonmäen louhimon toiminnasta ei ole ollut tarpeen tehdä ympäristönsuojelulain 181 §:n mukaista viranhaltijanhaltijan tekemää ympäristönsuojelulain 182 §:n mukaista kiireellistä toiminnan keskeyttämismääräystä eikä ole ollut tarpeen ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin toiminnan keskeyttämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 181 § on hallituksen esityksen HE 116/2018 mukaan tarkoitettu välittömiin toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Toiminnan keskeyttäminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka tulee kysymykseen vain harvoin. Toimiin voitaisiin ryhtyä, jos toimien toteuttamista ei voitaisi varmistaa tavanomaisessa hallintopakkomenettelyssä tai jos toiminnasta vastaavaa tahoja ei saataisi selville.

Toiminnasta aiheutuvasta pölyämisestä ja talousvesikaivossa havaitusta uraanipitoisuudesta ei katsota aiheutuvan välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle.

Toiminnasta aiheutuvat pölyvaikutukset

Toiminnasta aiheutuvan mahdollisen pölyämisen ei katsottu kiviaineksen laadun osalta muodostavan ympäristölle poikkeuksellista terveysriskiä. Lähtökohtaisesti Suomen kiviaines sisältää kvartssia. Kangasahomäen kaivoksen kivilaadun kvartsipitoisuuden ei saatavilla olevien tietojen perusteella arvioida poikkeavan Suomen kallioperässä esiintyvän kiviaineksen kvartsipitoisuudesta. Siten voidaan arvioida, että kalliokiviaineksen murskaustoiminnasta yhdyskuntailmaan joutuva pöly ei merkittävästi poikkea muusta Suomessa tuotettavan kalliomurskeen aiheuttamasta kiviainespölystä. Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 5 §:n mukaisesti ilmanlaadusta alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille, säädetään valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017).

Kiviainestoiminnan ilmanlaadun terveysvaikutuksia seurataan mittaamalla yhdyskuntailmanlaadun hengitettävien hiukkasten (PM10) ja pienhiukkasten (PM2,5) pitoisuustasoa ja vertaamalla valtioneuvoston asetuksen 79/2017 4 §:n mukaisiin ilmanlaadun raja-arvoihin, jotka perustuvat terveyshaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen. Destia Oy:n Kangasahomäen ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 7 mukaiset yhdyskuntailmanlaadun raja-arvot ovat yhtenevät asetuksen 79/2017 kanssa.

Suomessa yhdyskuntailman kvartsipitoisuustasoa ei seurata. Kvartsipölypitoisuusseuranta liittyy työsuojaan ja työskentelypisteen hengitysilman seurantaan, jossa vertailuarvona käytetään HTP-arvoa (8 h).

Vuoden 2026 aikana asukkailta saatuihin havaintoihin perustuen ympäristönsuojelun valvontaviranomainen on tehnyt asuinrakennuksen piha-alueella suuntaa antavan hiukkasmittauksen talvella 2026. Myöhemmin ympäristönsuojelun valvontaviranomainen on edellyttänyt toiminnanharjoittajaa teettämään käynnissä olevan murskausjakson aikana jatkuvatoimisen hiukkasmittauksen, jonka avulla seurataan hengitettävien hiukkasten, pienhiukkasten sekä kokonaisleijuman pitoisuustasoa vapaa-ajan kiinteistön piha-alueella. Mittaukset ovat käynnissä.

Ottaen huomioon vuonna 2021 toteutetun hiukkasmittauksen ja käynnissä olevan hiukkasmittauksen sekä etäisyyden lähimpiin asuinrakennuksiin ja vapaa-ajanasuntoihin (n. 390 m louhinta-alueen reunaan), ei louhostoiminnasta katsota aiheutuvan mahdollisen pölyämisen ja sen mukana mahdollisesti tulevan kvartsipölyn kautta

terveysvaaraa asukkaille hengitysilman kautta. Suomen ympäristökeskusten oppaan 25/2010 ”Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa” mukaan kohteissa, joissa murskausta on satunnaisesti muutamia viikkoja vuodessa, hiukkasmittaukset eivät ole tarkoituksenmukaisia. Mittausten mukaan ympäristöluvan mukaiset pölyn ympäristölupapäätöksen mukaiset hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten raja-arvot ei voida arvioida ylittyneen.

Ympäristönsuojeluviranomainen on arvioinut, että louhostoiminnasta pinnoille tai kasvillisuuden pinnoille laskeutuvan pölyn ei katsota aiheuttavan terveysvaaraa. Edellä esitetyn mukaisesti kivipölyn ei tiedetä sisältävän sellaisia yhdisteitä, jotka voisivat imeytyä kasvillisuuteen ja aiheuttaa esim. marjojen tai sienten kautta terveyshaittaa.

Pohjavesi, talousveden uraanipitoisuus

Taipalsaaren alueella, johon myös Merenlahden louhimo ja sen lähiympäristö kuuluu, esiintyy korkeitakin uraanipitoisuuksia porakaivossa. STUK:n tutkimuksen 2013 mukaan Taipalsaarella yhdeksässä kaivossa 14:sta ylittyi WHO:n ohjearvo 30 µg/l. Vaatimuksessa esitetyn yhden näytteenottotuloksen johdosta, jossa uraanin ohjearvo ylittyi, ei voida tulkita, että Destia Oy Merenlahden louhoksen toiminnasta aiheutuisi vaikutusta talousvetenä käytettävään talousvesikaivojen veteen siten, että louhintatoiminta voitaisiin keskeyttää.

Vireillä olevan lupahakemuksen yhteydessä tulee tarkasteltavaksi louhostoiminnan vaikutukset pohjaveteen ja talousvesikaivoihin.

Keskeyttämisvaatimus, ympäristönsuojelulain 175 §, maa-aineslaki 15 §

Saatujen valvontatietojen perusteella ympäristönsuojeluviranomainen ei ole katsonut tarpeelliseksi antaa Destia Oy:lle ympäristönsuojelulain 175 § mukaista määräystä rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi keskeyttämällä toiminta. Destia Oy:lle ei myöskään katsottu tarpeelliseksi antaa maa-aineslain 15 §:n mukaista määräystä maa-aineksen ottamisen keskeyttämiseksi.

Louhostoiminnasta ei ole katsottu aiheutuneen ympäristönsuojelulainsäädäntöön kuuluvien lakien kuten ympäristönsuojelulain tai maa-aineslain tai niiden nojalla annettujen säännösten tai lupamääräysten merkittävää rikkomista. Vaatimukseen ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisen hallintopakkeikon käyttämisestä toiminnan keskeyttämiseksi on arvioitu mahdollisten rikkomusten vakavuutta, kestoa ja ympäristövaikutuksia.

Toiminta alueella on jaksottaista, ollen toimintavuosina keskimäärin n. 22 toimintapäivää. Vuodesta 2020 lähtien vuosina murskaustoimintaa ei ole ollut lainkaan vuonna 2020 ja 2023.

Destia Merenlahden toiminnalla on erilliset maa-aines- ja ympäristölupapäätökset. Maa-ainelain mukainen lupa koskee lähinnä ottamismäärää ja aluerajauksia. Destia Oy:n ei ole katsottu ylittäneen maa-ainelupapäätöksen (Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 14.6.2016 § 79) mukaista ottamiskapasiteettia tai ottamisalueen rajoja. Ympäristönsuojeluviranomainen on valvonut Destia Oy:n Merenlahden louhimon maa-ainelupapäätöksen mukaista toimintaa vuosittain tehtävien, myös sellaisina vuosina kun louhoksella ei ole ottotoimintaa, maa-ainestarkastusten avulla sekä Notto- järjestelmään ilmoitettujen maa-ainesten ottamistietojen avulla.

Ympäristövaikutusten valvonta tehdään ympäristönlupapäätöksen perusteella. Valvontaa suoritetaan Ympäristölautakunnan 19.12.2023 hyväksymän ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämissuunnitelman 2024 – 2028 mukaisesti, johon perustuen ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy vuosittaisen valvontaohjelman, jossa on määrätty kohteet, joille tehdään määräaikaistarkastus. Destia Oy:n Merenlahden louhimon viimeisin määräaikaistarkastus on tehty 4.11.2025 (poraus) ja 5.12.2025 (murskaus). Kohteeseen on tehty yhteydenottoihin perustuen valvontatarkastuksia vuoden 2025 määräaikaistarkastuksen jälkeen 13.4.2026 ja 22.4.2026. Kohteen valvonnan keskeisiä elementtejä ovat olleet myös toiminnanharjoittajan vuosiraportointitietojen ja lupamääräyksessä määrättyjen tutkimusraporttien tarkistaminen.

Toiminnanharjoittaja on toteuttanut ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 5 mukaista melumittausvelvollisuutta. Toiminnanharjoittaja on teettänyt alueella 8:ssa eri pisteessä melumittauksia vuosina 2020, 2021, 2024, 2026 yhteensä 16 eri mittauksena. Ympäristönsuojeluviranomainen on tehnyt haittailmoituksiin perustuen suuntaa-antavan melumittauksen vuonna 2024 ja 2025. Mittausten perusteella ei voitu todeta lupamääräyksen 3 mukaista melun vuorokausi raja-arvon ylittymistä.

Toiminnasta aiheutuva melu voi tietyissä sääolosuhteissa ja tilanteissa aiheuttaa selvästi kuuluvaa melua, joka voidaan kokea häiritsevänä. Tällaiseksi erityistilanteeksi on voitu todeta esim. tarkastuksella 13.4.2026 havaitusta irrotetun louheen rikotuksesta aiheutunut melu. Melumittausten yksityiskohtiin ja melumallinnuksen lähtökohtien riittävyttä tarkastellaan yhtenäislupahakemusta käsiteltäessä.

.....

Pölyämisen osalta voidaan todeta, että tarkastuksella 22.4.2026 (liite 8 tarkastuskertomus) laitteistojen kuljetushihnat oli katettu pölysuojilla ja jokaisessa murskauspisteessä oli kastelusuihku. Pölysuojauksessa ei havaittu sellaisia puutteita, joiden perusteella toiminnanharjoittajan olisi voitu katsoa rikkoneen ympäristölupapäätöksen lupamääräystä 9 (pölyämisen estäminen). Toiminnan ei kuitenkaan voida katsoa olevan pölytöntä kuten tarkastuksella 22.4.2026 havaittiin mm. kiviaineksen laskeutumispaikan yhteydessä. Myös tarkastushetkellä esiintynyt kova tuuli nosti ilmaan pölyä maaperästä.

Asukkailta saatujen valokuvien perusteella voidaan arvioida, että toiminnasta on aiheutunut pölyämistä. Tietyissä olosuhteissa kuten esim. kuivien tuulettomien pakkaskelien yhteydessä, joissa sekoittuminen ja laimeneminen on vähäistä tai kovien tuulien aikana kesäisissä, kuivissa olosuhteissa voi aiheutua pölyn kulkeutumista alueen ulkopuolelle. Tästä johtuen valvontaviranomainen on edellyttänyt jatkuvatoimisten hiukkasmittausten suorittamista käynnissä olevan murskausjakson aikana. Pölyämisen torjuntaan ja parhaiden käyttökelpoisten pölyntorjuntakeinojen toteuttamiseen tulee toiminnanharjoittajan edelleen kiinnittää toiminnassaan huomiota.

Louhostoiminnan pölyvaikutusten ja lupapäätöksen lupamääräyksen 7 mukainen pölyseuranta on perustunut yhdyskuntailmanlaadun mittaukseen, joka on tehty vuonna 2021.

Toiminnanharjoittaja on rikkonut vuonna 2026 lupamääräyksen 1 b) toiminta-aikarajoitusta toteuttamalla räjäytyksen klo 16 jälkeen. Osa panostetusta kentästä oli jäänyt räjähtämättä. Toiminnanharjoittaja ilmoitti epäonnistuneesta räjäytyksestä valvontaviranomaiselle, joka räjäytystyön valvojan näkemyksen mukaan panostettu kenttä ei voi jäädä turvallisesti seuraavaan päivään. Räjäytystyöhön sovelletaan Lakia vaarallisten kemikaalien ja räjäytysten käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), jonka noudattamista valvoo räjäytystyömaan vastuupalvoja. Valvontaviranomainen hyväksyi näillä perusteilla panostetun kentän loppuun räjäyttämisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Toiminnanharjoittajalta saadun tiedon mukana he eivät ole harjoittaneet murskaustoimintaa klo 22.00 – 07.00 välisenä aikana, mutta murskauslaitoksen agregaatti on käynnistetty ennen klo 7 samoin murskausmyllyt on käynnistetty ennen klo 7, klo 22 jälkeen on tehty huoltotöitä murskalla ja ajoneuvot tankattu. Lupamääräyksessä 1b) ei ole määritelty yksityiskohtaisesti murskaustoimintaan liittyviä yksittäisiä työvaiheita. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä voidaan tarkemmin ottaa kantaa murskaustapahtuman eri työvaiheisiin.

Liikenneturvallisuuden valvonta yleisillä tiealueilla ei ole maa-aines- tai ympäristönsuojelulakiin perustuva ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävä.

Vaatimus lupahakemuksen käsittelyn keskeyttämisestä

Hallintolain 23 §:n mukaisesti viranomaisella on velvollisuus käsitellä vireille saatettu asia, tässä yhteydessä Destia Oy:n yhtenäislupahakemus ilman aiheetonta viivytystä. Luvanhakijalla on oikeus saada vireille saattamaansa asiaan ratkaisu. Vaatimuksessa esitetyt perustelut luvan myöntämisen estämisen perusteiksi, arvioidaan lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä eikä tässä vireille saatetussa toiminnan keskeyttämisasiassa. Ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että sille ei ole tuotu esille sellaisia laillisuusperusteita, jonka perusteella luvan käsittely voitaisiin keskeyttää.

Lupa- ja valvontavirasto toimii Lain ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) yhteysviranomaisena. Vaatimusta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta arvioidaan lupahakemuksen yhdessä.

Lupahakemuksen käsittelyn jatkaminen on tarpeellista, jotta voidaan arvioida toiminnan edellytyksiä nykyisin voimassa lainsäädännön ja tulkinnan mukaisesti.

Vaatimus kvartsipölyn ja porakaivon uraanipitoisuuden ja niiden laajuuden selvittämiseksi

Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole yleistä velvollisuutta selvittää kvartsipölyn leviämisen laajuutta louhosalueen ympäristössä tai asuntojen sisätiloissa. Kuten edellä on esitetty, kvartsipölyn määrittely liittyy työsuojeluun. Pölyvaikutusten selvittämiseksi on käynnistetty yhdyskuntailmanlaadun jatkuvatoimiset mittaukset. Louhostoiminnassa aiheutuvan pölyn leviämisen laajuutta käsitellään vireillä olevan yhtenäislupahakemuksen yhteydessä.

Ympäristönsuojeluviranomainen ei voi päätöksellään edellyttää terveydensuojeluviranomaista selvittämään alueen porakaivojen uraanipitoisuustasoja. Terveydensuojeluviranomainen on vastineessa tuonut esille talousvesikaivojen valvontaan liittyvät lainsäädännön periaatteet. Yksittäiset kotitaloudet vastaavat talousvetensä laadusta ja tutkimuksista.

Lupahakemuksen yhteydessä käsitellään myös louhosalueen läheisyydessä olevien talousvesikaivojen laaduntarkkailuvelvoitetta, arvioiden uraanipitoisuuden selvittämistarvetta. Taipalsaaren alueella esiintyy luontaisesti kallio- ja maaperän ominaisuuksista johtuen paikoin

korkeita uraanipitoisuuksia, minkä vaikutusta arvioidaan niin ikään lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Vaatus korvausvaatimuksen laatimiseksi

Ympäristönsuojelulain lähtökohta on että, toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista. Ympäristön pilaantumisesta aiheutuva korvausvaatimusasia voidaan käsitellä ympäristönsuojelulain 125 §:n mukaisena ympäristölupapäätöksen yhteydessä annettavana korvausasiassa vesistöjen pilaantumisesta aiheutuviin vahingoissa, josta tässä vaatimuksessa ei ole kyse.

Ympäristönsuojelun valvontaviranomaisen tehtäviin ei kuulu mahdollisten korvausvaatimusten laatiminen haitankärsijöiden puolesta. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa neuvoa korvausvaatimuksen laatimiseen liittyvissä yleisissä asioissa.

Päätöksen muotoilu päätöksestä tehtävään valitukseen liittyen

Ympäristönsuojeluviranomainen noudattaa päätöksen muotoilussa yleisiä hallintolain 44 §:n mukaisia sisältövaatimuksia. Päätöksen muotoilu siten, että mahdollinen valituksen tekeminen asianosaisille olisi mahdollisimman edullista valitusviranomaisessa ei sisälly hallintolain mukaisiin päätöksen sisältövaatimuksiin.

Ympäristötoimen valvontahenkilöstön jääviys

Vaatimuksessa on esitetty, että asiassa esiintyneiden selvien valvontalainlyöntien ja puolueettomuusepäilyn vuoksi tulee ympäristötoimen henkilöstöön kuuluvat valvontahenkilöt jäävätä tästä eteenpäin tässä asiassa kokonaisuudessaan siihen asti, kunnes on saatu hallinto-oikeusvalitusten ja mahdollisen muunlaisen tutkinnan päätökset.

Ympäristötoimen valvontahenkilöstön jääväämistä koskevia vaatimuksia on arvioitu hallintolain 27 §:n ja 29 §:n mukaisesti ennen kuin nyt kyseessä olevia vaatimuksia on käsitelty ympäristötoimessa. Esteellisyyisperusteista säädetään hallintolain 28 §:ssä. Asian arvioinnissa päädyttiin siihen lopputulokseen, että ympäristötoimen asian käsittelyyn osallistuvista viranhaltijoista kukaan ei ole esteellinen käsittelemään ympäristötoimelle esitettyjä vaatimuksia. Asiassa ei ole tullut ilmi seikkoja, joiden nojalla asiaa käsittelevät viranhaltijat olisivat hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 - 6 kohdissa tarkoitetuilla tavoilla esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn. Edellä tässä päätöksessä esitetyillä perusteilla kohteen valvontaan ei ole myöskään liittynyt sellaisia laiminlyönnejä, joiden perusteella valvontaa suorittaneita viranhaltijoita voitaisiin pitää esteellisinä osallistumaan

asian valmisteluun tai käsittelyyn. Asiassa ei ole myöskään syytä epäillä viranhaltijoiden puolueettomuuden vaarantuneen muusta erityisestä syystä. Edellä mainituin perustein asian arvioinnissa ei siten myöskään ilmennyt seikkoja, joiden perusteella hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukainen esteellisyyssperuste (yleislausekejääviys) olisi täytynyt. Todettakoon, että viranhaltijat joutuvat valvontaa suorittaessaan ratkaisemaan asioita myös siten, että ratkaisua ei välttämättä koeta haitankokijan näkökulmasta oikeelliseksi, mutta se ei itsessään aiheuta viranhaltijoiden esteellisyyttä.

Sovelletut oikeusohjeet

- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Maa-ainelaki (555/1981)
- Hallintolaki (434/2003)
- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
- Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
- Lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjäytysten käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
- Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017)

Päätöksestä tiedottaminen

Tämä päätös annetaan todisteellisena tiedoksi seuraaville asian vireille saattajille. Heitä pyydetään toimittamaan tämä päätös tiedoksi henkilöille, jotka ovat valtuuttaneet heitä asian käsittelyyn.

- Marja-Liisa Vesterinen
- Lasse Satka

Kirjeellä

- Esko Kähkö
- Timo Rimpi
- Kari Rimpi
- Merja Kähö

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta oheisen hallintovalitusohjeen mukaisesti.

.....

Liitteet:

- Liite 1: Vaatimus toiminnan keskeyttämisestä
 - Liite 2: Liite toiminnan keskeyttämisvaatimukseen
 - Liite 3: Lisävaatimus vaatimukseen
 - Liite 4: Destia Oy:n vastine
 - Liite 5: Terveysturvallisuuden vastine 22.4.2026
 - Liite 6: Terveysturvallisuuden vastine 28.4.2026
 - Liite 7: Tarkastuskertomus 13.4.2026
 - Liite 8: Tarkastuskertomus 22.4.2026
-

Hallintovalitusohje ympäristönsuojelulain mukaisesta päätöksestä Vaasan hallinto-oikeudelle

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta:

- asianosainen (se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa)
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on luovutettu asianosaiselle tai tämän edustajalle, tiedoksisaantipäivä ilmenee tiedoksiannosta laaditusta kirjallisesta todistuksesta.
- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.
- Yleistiedoksiantona toimitetun päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta.
- Jos päätös on annettu tiedoksi muulle henkilölle kuin asianosaiselle tai tämän edustajalle (sijaistiedoksianto), asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle

Ensisijaisena yhteystietona käytetään hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelua osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

QR-koodi asiointipalveluun:

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
 Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
 Puhelin: 029 56 42780
 Faksi: 029 56 42760
 sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Aukioloaika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

.....

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä em. laissa säädetyissä asiaryhmissä tai mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

Postiosoite: PL 301
Käyntiosoite: Pohjolankatu 14
Sähköpostiosoite: ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi
Puhelinnumero: 05 6161 (vaihde)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

.....

Lappeenrannan kaupunki
Päivi Uski
Pohjolankatu 14
53100 Lappeenranta

Kommentointipyyntöne 21.4.2026 (sähköposti Uski)

DESTIA OY TAIPALSAAREN MERENLAHDEN KANGASAHONMÄEN TOIMINNAN KESKEYTTÄMINEN JA YHTENÄISLUVAN LUPAPROSESSIN KESKEYTTÄMINEN

Viittaamme esitettyyn väitteeseen, jonka mukaan Destian Merenlahden alueen toiminta olisi nostanut noin 400-500 metrin etäisyydellä (Destian oletus) sijaitsevan porakaivon uraanipitoisuutta. Saatavilla olevien tietojen perusteella väitteelle ei ole hydrologista tai geokemiallista perustetta.

Merenlahden kallioalueen kallioperä on granodioriittia, jonka päämineraalit eivät sisällä merkittäviä määriä uraania. Mahdollinen uraani esiintyy tällaisessa kivilajissa tyypillisesti vain vähäisinä pitoisuuksina sivumineraaleissa, eikä se liukene veteen helposti ilman erityisiä kemiallisia olosuhteita.

Taipalsaaren ja laajemmin Kaakkois-Suomen kallioperäalueilla porakaivovesissä esiintyy tunnetusti luontaista uraania, ja pitoisuudet voivat paikoin ylittää talousvedelle annetun 30 µg/l suositusarvon ilman mitään ulkopuolista kuormituslähdettä. Pitoisuuksissa esiintyy myös merkittävää paikallista vaihtelua jopa lähekkäisten kaivojen välillä kallioperän rakoilun ja virtausreittien eroista johtuen.

Merenlahden kallioalueen toiminta on ollut lyhytaikaista, ja toiminnassa syntyvät vesimäärät ovat olleet vähäisiä. Vedet on johdettu laskeutusaltaan kautta maastoon, eikä suoraa purkua pohjaveteen tai vesistöön ole. Näin ollen toiminta ei ole voinut aiheuttaa merkittävää muutosta pohjaveden virtausolosuhteisiin tai veden laatuun 400-500 metrin etäisyydellä.

Uraanin pitoisuus porakaivovedessä on Suomessa usein luonnollisesti vaihteleva ja määräytyy pääasiassa paikallisen kallioperän sekä pohjaveden virtausolosuhteiden perusteella. Pitoisuudet voivat vaihdella merkittävästi ajan myötä ilman ulkoista

Destia Oy

Y-tunnus/Business ID 2163026-3
Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki
P. +358 (0)20 444 11
www.destia.fi

kuormitusta esimerkiksi vedenpinnan vaihtelun, pumppauksen tai veden kemiallisten olosuhteiden muutosten seurauksena. Erityisesti kuivina jaksoina pohjaveden pinnan aleneminen ja veden viipymän kasvu kallioraioissa voivat johtaa liuenneiden aineiden, kuten uraanin, pitoisuuksien kasvuun vedessä. Vuoden 2025–2026 tavanomaista kuivemmat olosuhteet ja paikoin alhaiset vedenkorkeudet ovat siten voineet osaltaan vaikuttaa mitattuihin pitoisuuksiin ilman ulkoista kuormituslähdettä.

Geologian tutkimuskeskus ja Säteilyturvakeskus ovat laatineet porakaivojen radon- ja uraanikartoitukseen perustuvan selvityksen (Porakaivoveden radon- ja uraanikartasto), jonka mukaan Taipalsaaren alue kuuluu Suomessa vyöhykkeeseen, jossa porakaivovesien uraanipitoisuudet ovat luontaisesti kohonneita ja vaihtelevia. Kartoitusten perusteella alueen kaivoissa voi esiintyä sekä matalia että selvästi kohonneita uraanipitoisuuksia ilman ulkoista kuormituslähdettä.

Selvitykset osoittavat myös, että uraanipitoisuudet voivat vaihdella merkittävästi lyhyilläkin etäisyyksillä ja ajallisesti yksittäisessä kaivossa kallioperän rakoilun, pohjaveden virtausreittien sekä veden viipymääjan vaihtelun vuoksi. Näin ollen yksittäinen mittaustulos ei välttämättä kuvasta pysyvää tasoa eikä osoita ulkoisen toiminnan vaikutusta.

Lisäksi kaivon iällä ja käytöllä on olennainen merkitys. Mikäli kaivo on uusi tai ollut vähällä käytöllä, veden laatu voi muuttua käytön lisääntyessä tai ajan kuluessa, kun pohjaveden virtausreitit vakiintuvat. Ilman tietoa kaivon iästä, rakenteesta ja käyttöhistoriasta yksittäisten analyysitulosten vertailu ei ole luotettavaa.

Esitetty tieto uraanipitoisuuden noususta (alle 30 µg/l → 77 µg/l) perustuu käsin kirjoitettuun dokumenttiin, eikä analyysin alkuperää, näytteenottotapaa tai laboratorion laatua ole voitu varmentaa. Ilman akkreditoitun laboratorion tekemää analyysiä ja asianmukaisesti dokumentoitua näytteenottoa tulosta ei voida pitää luotettavana näyttönä veden laadun muutoksesta.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että louhostoiminnan ja kaivoveden uraanipitoisuuden välillä ei ole osoitettavissa syy-yhteyttä.

Viittaamme esitettyyn väitteeseen, jonka mukaan kivimurskeita on varastoitu louhosalueen ulkopuolella. Destia varastoi omia jalosteitaan vain lupa-alueella, ja ei ole vastuussa alueelta poismyytyjen murskeiden varastoinnista.

Muilta osin keskeyttämisvaatimuksessa esitettyihin väittämiin vastaamme yhtenäislupahakemukseen antamassamme vastineessa.

Destia Oy

Anni Karjola

ympäristöasiantuntija

Destia Oy

Y-tunnus/Business ID 2163026-3

Firdonkatu 2 T 151

00520 Helsinki

P. +358 (0)20 444 11

www.destia.fi

From: Roine Päivi
Sent: Wed, 22 Apr 2026 09:08:29 +0000
To: Uski Päivi; YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo
Cc: Rajala Taina
Subject: VS: Kommentointipyyntö YSL 181 §

Hei,

alla terveydensuojeluviranomaisen vastauksia esitettyihin kysymyksiin:

1. Uraanin esiintyminen Taipalsaaren alueen pohjavesissä:

Terveydensuojeluviranomaisella ei ole kattavasti tietoa Taipalsaaren alueen pohjaveden uraanipitoisuuksista. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan uraanin pitoisuus Suomen kallioperässä vaihtelee paljon. Eniten uraania esiintyy Etelä-Suomessa Salpausselän vyöhykkeellä ja Uudellamaalla. Uraani liukenee kallioperästä pohjaveteen. Suomen pehmeä hiilidioksidi- ja bikarbonaattipitoinen pohjavesi lisää uraanin liukenemistä.

Yksityisistä kaivoista verraten harvoin tutkitaan uraanipitoisuuksia ja terveydensuojeluviranomaisen tietoon tulee yksityisten kaivovesien tutkimustulokset yleensä vain kaivoveden laadun ongelmatilanteissa. Uraaniylityksiä Taipalsaaren alueella sijaitsevien yksityiskaivojen osalta ei ole tullut terveysturvallisuuden tietoon viime vuosina (edellinen vuonna 2022).

Säteilyturvakeskuksen vuonna 2013 tekemän selvityksen mukaan uraania esiintyy erityisesti porakaivojen vedessä ja erityisesti kalliopohjaveden emäksisyys ja bikarbonaattipitoisuus todennäköisesti edistävät uraanin liukoisuutta. STUKin tutkimuksen 2013 <https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/a13374c8-4cd5-41a5-b454-7a49d92f8b39/content> mukaan Taipalsaaren alueella esiintyy korkeitakin uraanipitoisuuksia porakaivoissa (mitattu 14 porakaivosta, keskiarvopitoisuus 124 µg/l, maksimipitoisuus 820 µg/l, 9 kaivossa 14:sta ylittyi 30 µg/l. Tutkimuksen otannan perusteella Taipalsaarella korkeammat pitoisuudet kuin esimerkiksi Lappeenrannan alueella: Lappeenrannan alueelta tutkittiin 32 porakaivoa, joiden keskiarvopitoisuus oli 10 µg/l, maksimipitoisuus 50 µg/l, ylityksiä 4 kaivossa 32:sta).

2. Yksityisiin kaivoihin liittyvät terveysturvalliset raja- tai ohjearvot:

Uraanille ei ole annettu laatuvaatimusraja-arvoa yksityisiä talousvesikaivoja koskevassa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 401/2001 (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista, liite 1 ja 2), mutta terveyshaitan arvioinnissa käytetään talousvettä toimittavia laitoksia koskevassa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 1352/2015 (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laadusta ja valvonnasta sekä rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinnasta, liite I) annettua uraanin laatuvaatimuksen raja-arvoa 30 µg/l. WHO:n ohjearvo juomaveden uraanille on myös 30 µg/l (www.who.int Drinking-water quality guidelines), ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan terveysvaikutusten perusteella sitä voidaan pitää suurimpana hyväksyttävänä pitoisuutena myös yksityiskaivojen vedelle

<https://thl.fi/aiheet/ymparistoterveys/vesi/kaivovesi/kaivoveden-kemiallinen-laatu/kaivovedessa-luonnostaan-esiintyvät-kemialliset-aineet/uraani>).

3. Yksittäisen näytetuloksen merkittävyys terveyshaitan/ veden käyttökelpoisuuden arvioinnissa:

Yksittäistä tulostakin voidaan käyttää veden käyttökelpoisuuden ja terveyshaitan arvioinnissa, mutta luotettavamman arvion saamiseksi tutkimustulos tulisi varmistaa uusintatutkimuksella. Myös tiedot lähialueen muista kaivoista sekä pitemmän ajan seurantalukokset lisäävät arvioinnin luotettavuutta. Viranomais määräykset edellyttävät tutkimustuloksen varmistamista uusintanäytteellä, mutta ensisijaisesti terveydensuojeluviranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa yksityisille kaivon omistajille veden laatuongelmissa. (STM asetus 401/2001)

4. Onko kaivoveden uraanipitoisuus välittömän terveysvaaran aiheuttaja?

Uraanin aiheuttama terveysvaara riippuu pitoisuudesta ja altistumisen toistumisesta. Säännöllisessä käytössä yli raja-arvopitoisuuden oleva talousvesi voi aiheuttaa terveyshaittoja. Terveysvaara muodostuu yleensä pidemmän ajan kuluessa, mutta erittäin suurissa pitoisuuksissa terveyshaitta voi muodostua nopeammin.

Suomalaisten päivittäin saama uraaniannos puhtaasta juomavedestä on noin 2,5 µg, mutta hyvin uraanipitoisesta vedestä saanti voi olla jopa useita milligrammoja päivässä. Uraani imeytyy ruoansulatuskanavasta elimistöön huonosti (0,1–1 %) ja erittyy nopeasti virtsaan (noin vuorokaudessa). Jos altistuminen on suurta, uraani voi kuitenkin aiheuttaa terveysriskin. (THL) STUKin raportin mukaan: Akuutti munuaisvaurio voi syntyä, jos kerralla nautittu uraanin määrä on 10-25 mg/painokilo. Uraanialtistumista porakaivoveden käyttäjillä on tutkittu eteläsuomalaisten keskuudessa (Kurtio et al. 2006). Tutkimusten mukaan vakavia terveysvaikutuksia ei ole havaittu maassamme porakaivoveden käyttäjillä, huolimatta pitkäaikaisesta altistumisesta verrattain korkeillekin uraanipitoisuuksille.

Luonnon uraani on radioaktiivista, mutta sen haitallisuus talousvedessä terveyden kannalta perustuu sen kemialliseen toksisuuteen. Suurilla pitoisuuksilla uraani on haitallinen myös radioaktiivisena aineena. Uraani on munuaistoksista. Uraani vaikuttaa munuaisten eritystoimintaan lisäten ionien (kalsium, fosfaatti) ja pienten proteiinien erittymistä virtsaan. Suurilla annoksilla uraani aiheuttaa pysyvän munuaisvaurion. Uraani kertyy luuhun ja vaikuttaa luun koostumukseen. Uraanialtistuksen on todettu olevan yhteydessä myös koholla olevaan verenpaineeseen. (Talousvesisäännösten soveltamisohje Osa II Enimmäisarvojen perusteet, Valvira 8.3.2024).

Toimenpiteisiin haitan poistamiseksi on syytä ryhtyä, mikäli tutkimustuloksien mukaan talousveden uraanipitoisuus ylittää 30 µg/l.

Vastauksen on valmistellut terveystarkastaja Taina Rajala.

Ystävällisin terveisin

Päivi Roine

terveysvalvonnan johtaja
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
PL 302 (Pohjolankatu 14)
53100 Lappeenranta
puh. 040 540 6505
paivi.roine@lappeenranta.fi

*Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se on osoitettu.
Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa.
Jos olet saanut viestin erehdyksessä, ilmoita siitä lähettäjälle ja tuhoa viesti.*

Lähettäjä: Uski Päivi <Paivi.Uski@lappeenranta.fi>

Lähetetty: tiistai 21. huhtikuuta 2026 9.49

Vastaanottaja: Rajala Taina <Taina.Rajala@lappeenranta.fi>; YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo <ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi>

Aihe: VL: Kommentointipyyntö YSL 181 §

Hei,

Pyydän Taipalsaaren terveydensuojeluviranomaiselta vastinetta kaivossa esiintyvään uraaniin liittyen seuraaviin asioihin

- uraanin esiintyminen Taipalsaaren alueen pohjavesissä
- yksityisiin kaivoihin liittyvät terveysperusteiset raja- tai ohjearvot
- yksittäisen näytetuloksen merkittävyys terveyshaitan/ veden käyttökelpoisuuden arvioinnissa
- onko kaivoveden uraanipitoisuus välittömän terveysvaaran aiheuttaja?

Keskeyttämisvaatimuksen suhteen pyrimme tekemään päätöksen mahdollisimman pikaisesti. Toivon kommentteja mahdollisimman pikaisesti.

Ystävällisin terveisin

Päivi Uski

ympäristötarkastaja

p.040 547 7357

paivi.uski@lappeenranta.fi

From: Laamanen Virpi
Sent: Tue, 28 Apr 2026 12:07:15 +0000
To: Piutunen Sara; Rajala Taina
Cc: Uski Päivi; YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo
Subject: VS: Vastinepyynnön täydentäminen

Hei,

alla terveydensuojeluviranomaisen vastauksia esitettyihin kysymyksiin:

4) Uraanipitoisuuden hälyyttävän nousun vuoksi vaadimme paitsi em. porakaivojen vesinäytetutkimusta ympäristötoimen terveystarkastuksen tekemänä ja kustannuksella.

Yksittäiset kotitaloudet vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta ja veden hankintaan käytettävästä järjestelmästä (STM asetus 401/2001 § 4). Vedenlaatututkimuksien kustannukset kuuluvat näin ollen myös kaivon omistajalle.

Talousveden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa käyttökelpoista. Talousvedeksi tarkoitettu vesi on tarvittaessa käsiteltävä siten, että siitä ei aiheudu terveyshaittaa. (TsL 763/1994 § 17). Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä yksittäisen kaivon veden tutkittavaksi, jos on syytä epäillä veden aiheuttavan terveyshaittaa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa talousvesikaivon valvontaa, puhdistusta tai käyttöä koskevia määräyksiä talousvedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi. (§ 7)

5) Kaikkien uraanipitoisuustulosten selvittyä vaadimme ympäristötoimelta, että se Destialle luvan antaneena ja vastuullisena valvojana laatii haitan kärsijöiden puolesta yhteisen korvausvaatimuksen kaivojen uusimisesta/ kaivojen puhdistamisesta.

Jos yksityisen kaivoveden laatuongelmat johtuvat kiinteistön omista laitteista tai kunnosta, terveydensuojeluviranomainen voi määrätä kaivon omistajaa ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi. Jos laatuongelmat johtuvat kiinteistön ulkopuolisista syistä, niin vastuu asian selvittämisestä siirtyy terveydensuojeluviranomaiselta ympäristönsuojeluviranomaiselle <https://thl.fi/aiheet/ymparistoterveys/vesi/kaivovesi> . Tässä tapauksessa syyn selvittäminen yksittäisen kaivoveden korkealle uraanipitoisuudelle edellyttäisi terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan pidempiaikaista seuranta Merenlahden alueen kaivojen uraanipitoisuuksista sekä tutkimustuloksia alueen kaivoista. Terveydensuojeluviranomaisella ei ole ollut käytettävissä Merenlahden alueen talousvesikaivojen uraanipitoisuuksista seurantatietoa eikä tutkimustuloksia, joten tietoa ei ole, onko alueen uraanipitoisuuksissa tapahtunut muutoksia Destian toiminnan alkamisen jälkeen. Säteilyturvakeskuksen tutkimuksen mukaan Taipalsaaren alueella esiintyy luontaisesti kallio- ja maaperän ominaisuuksista johtuen paikoin korkeita uraanipitoisuuksia, joten syyn selvittäminen yksittäisen tuloksen perusteella ei ole mahdollista.

Vastauksen on valmistellut terveystarkastaja Taina Rajala.

Ystävällisin terveisin

Virpi Laamanen

terveysvalvonnan johtaja vs

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
Pohjolankatu 14
53100 Lappeenranta
p. 040 7620510

Lähettäjä: Piutunen Sara <Sara.Piutunen@lappeenranta.fi>

Lähetetty: tiistai 28. huhtikuuta 2026 12.35

Vastaanottaja: Rajala Taina <Taina.Rajala@lappeenranta.fi>

Kopio: Laamanen Virpi <Virpi.Laamanen@lappeenranta.fi>; Uski Päivi <Paivi.Uski@lappeenranta.fi>; YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo <ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi>

Aihe: Vastinepyynnön täydentäminen

LPR/698/00.04.02.04/2026

Hei!

Pyytäisin teitä täydentämään 22.4.2026 antamaanne vastinetta vireille saatetussa Destia Oy Merenlahden toiminnan keskeyttämiseen liittyvässä asiassa. Täydennyspyyntö koskee seuraavia vaatimuksessa esitettyjä kohtia:

4) Uraanipitoisuuden hälyyttävän nousun vuoksi vaadimme paitsi em. porakaivojen vesinäytetutkimusta ympäristötoimen terveystarkastuksen tekemänä ja kustannuksella.

5) Kaikkien uraanipitoisuustulosten selvittyä vaadimme ympäristötoimelta, että se Destialle luvan antaneena ja vastuullisena valvojana laatii haitan kärsijöiden puolesta yhteisen korvausvaatimuksen kaivojen uusimisesta/ kaivojen puhdistamisesta.

Terveisin

.....

Sara Piutunen, ympäristönsuojelupäällikkö

p. 0400 817 636

etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi, ympäristönsuojelu

Käyntiosoite: Pohjolankatu 14, 53100 Lappeenranta

Postiosoite: PL 302, 53101 Lappeenranta

.....

From: Vesterinen Marja-Liisa
Sent: Sun, 19 Apr 2026 14:23:37 +0000
To: ymparistotlimi.kirjaamo@lappeenranta.fi; Räsänen Ilkka; YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo
Subject: Viranomaisille esitettävät keskeyttämisvaatimukset valituskelpoisine päätöksineen

Oheisena vaatimuksemme koskien Destian kivilouhimon nykyisen toiminnan keskeyttämistä ja uuden yhtenäisluvan prosessin keskeyttämistä ym. Pyydämme teitä ystävällisesti lähettämään tämän kirjelmän ja toisessa sähköpostissa lähetettävän viestimme Destian toimintaan ja sen seurauksiin liittyvistä faktoista ympäristölautakunnan jäsenille sekä luottamushenkilösähköpostiin että kunkin jäsenen henkilökohtaiseen sähköpostiin. Kiitos!

Kaikkien allekirjoittaneiden puolesta
Matra-Liisa Vesterinen

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi ja -lautakunta
keskeyttämispyyntö
Ympäristöjohtaja Ilkka Räsänen
Ympäristötoimen kirjaamo

Vaatus, haittailmoitus ja

KESKEYTTÄMISVAATIMUS VALVONTAVIRANOMAISELLE : 1) Destian toiminnan ja 2) yhtenäislupahakemusprosessin keskeyttäminen (Louhinta- ja maa-aineslupa sekä ympäristölupa Taipalsaari, Destian louhimo) sekä 3) terveystalvontavaatimus porakavojen uraanipitoisuuksista

YSL:n § 186:n perusteella meillä kylän asukkailla ja vapaa-ajan asukkailla on asianosaisina oikeus tehdä Destian toiminnan ja yhtenäislupaprosessin keskeyttämisesitykset.

Esitämme Lappeenrannan seudun ympäristötoimelle ja ympäristölautakunnalle vaatimuksen

- 1) Destian Kallionahonmäen louhoksen toiminnan välittömästä keskeyttämisestä asiassa ilmenneiden terveys- ja ympäristöhaittojen sekä lupaehtojen merkittävän rikkomisen vuoksi.
- 2) Destian lupahakemusprosessin keskeyttämistä niillä perusteilla, joita esitimme ympäristötoimelle ja ympäristölautakunnalle 31.3.2026 pidetyssä

asukastapaamisessa ja teille jo aiemmin toimitettujen muistutusten sekä niiden täydennysten ja täsmennysten perusteella. (Tämän viestin liitteenä) Lupaehtoja on edelleen rikottu uusin tavoin em. muistutusten ja asukastilaisuuden jälkeen. Kaikki aiemmin toimitettu aineisto, havainnot, valokuvat ja selvitykset tulee huomioida osana kokonaisuutta.

3) Uusien terveyttä uhkaavien vaaratekijöiden ja niiden laajuuden selvittämistä (kvarttipöly sisätiloissa, maastossa, kasvillisuudessa ja vedessä) ja uraanipitoisuuden 2,6- kertaisten ylittymisen porakaivoissa vuoteen 2020 verrattuna Destian läheisyydessä.

4) Uraanipitoisuuden hälyyttävän nousun vuoksi vaadimme paitsi em. porakaivojen vesinäytetutkimusta ympäristötoimen terveystarkkailun tekemänä ja kustannuksella.

5) Kaikkien uraanipitoisuustulosten selvittyä vaadimme ympäristötoimelta, että se Destialle luvan antaneena ja vastuullisena valvojana laatii haitan kärsijöiden puolesta yhteisen korvausvaatimuksen kaivojen uusimisesta/ kaivojen puhdistamisesta.

Pyydämme huomioimaan, että po. louhoksen kotikunta Taipalsaari ei ole puoltanut lupahakemuksen hyväksymistä. (Taipalsaaren tekninen lautakunta).

Viranomaispäätös Destian toiminnan ja yhtenäislupahakemusprosessin keskeyttämisestä tarvitaan

Vaadimme, että te ympäristötoimen lupa- ja valvontaviranomaisena teette välittömän viranomaispäätöksen

Destian nykyisen toiminnan keskeyttämisestä ja Destian yhtenäislupahakemuksen valmistelun keskeyttämisestä YSL 175 §:n ja maa-aineslain valvontasäännösten perusteella, koska

1) Toiminnasta aiheutuu merkittäviä ja jatkuvia ympäristö- ja terveyshaittoja

2) Destiaan kohdistuvat todisteet osoittavat jo nykyistenkin lupaehtojen vastaisen toiminnan

3) Ympäristötoimen oma lakisääteinen valvonta ei ole ollut riittävää (vrt. YSL §168, Säännöllinen valvonta)

4) Vaadimme myös ympäristön- ja luonnonsuojelullisesta näkökulmasta tehtyä selvitystä ennen lupahakemuksesta päättämisen valmistelua ja päättämistä.

Kaikki toteutuneet lupaehtojen rikkomukset seurauksineen, Destian omavalvonnan puuttuminen tai välinpitämättömyys KHO:n lupaehtojen ja ympäristötoimen valvonnan puutteet on selvitettävä. Niiden perusteella on mahdollista vetää johtopäätökset siitä, voiko Destian louhoksella harjoitun kaltaiselle toiminnalle enää lainkaan myöntää uutta lupaa, varsinkin kun louhos sijaitsee liian lähellä asuinalueita, kokonaista kylää, jossa ihmiset sukupolvesta toiseen ovat asuneet, harjoittaneet maataloutta ym. elinkeinoja ja viettäneet vapaa-aikaansa.

Ympäristöluvuissa on kokonaisuudessaan huolehdittava ihmisten terveydestä, turvallisuudesta ja asumisviihtyvyydestä, jotka monilta osin ovat jo kadonneet louhoksen vuoksi ja joita ympäristötoimi on mielestämme hyvin selkeästi pitänyt vähemmän tärkeinä

asioina kuin Destian toimintaa. Se on mielestämme ympäristölain vastaista puolueellisuutta.

Virallinen ja valituskelpoinen viranomaispätös tarvitaan

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ja -lautakunnan on ollut tarkoitus tehdä päätöksensä toukokuun alussa pidettävässä kokouksessaan. Nyt on kuitenkin tarpeen keskeyttää Destian toiminta ja vireillä oleva lupaprosessi toistaiseksi ja tehdä tarvittavat selvitykset Destian nykyisten lupaehtojen vastaisesta toiminnasta, omavalvonnan puutteesta ja räikeästä lupaehtojen rikkomisesta sekä jatkuvasti lisääntyvien terveyshaittojen ilmitulosta ja korjaavien toimenpiteiden puuttumista.

Haluamme saada edellä olevaan vaatimukseemme tehtävästä päätöksestä valituskelpoisen viranomaispäätöksen. Päätös pyydetään osoittamaan allekirjoittaneille valitusosoituksineen. Mikäli keskeyttämisspäätöksiä ei tehdä, tulemme tekemään kiireellisen hallintovalituksen.

1. HANKKEEN OIKEUDELLINEN LUONNE

Hakemus koskee 140 000 m³ maa-ainesluvan päättymistä sekä uuden 400 000 m³ ottomäärän myöntämistä ja toiminta-aikojen pidentämistä.

YSL:n § 180/ keskeytyksen syyt täyttyvät ja YSL:n § 181/ toiminnan keskeyttäminen on näin ollen mahdollista ja välttämätöntä valvontaviranomaisen toimesta.

Hanketta ei voida käsitellä suorana jatkolupana, koska:

- **ottomäärä ja toiminnan laajuus muuttuvat olennaisesti**
- **vaikutusalue laajenee merkittävästi ja jo louhittu alue ei anna enää vähäistäkään melu-tärinä- pölyn leviämisojaa**
- **vaikutusaika pitenee päivittäin Destian esittäessä räjäytysajan kestävän nykyisen klo 16 sijaan klo 18:aan ja louhinta- ja murskausajan klo 6:sta klo 22:een**
- **ympäristökuormitus kasvaa laadullisesti ja määrällisesti, eikä luonnonsuojelullisesta näkökulmasta ole tehty selvitystä**
- **toiminnan luonne muuttuu olennaisesti aikaisemmasta**

- **ottosuunnitelman toiminta-aikoja koskevat arviot ovat luonteeltaan väljiä ("noin"), minkä vuoksi todellinen toiminta voi poiketa olennaisesti esitetystä.**
- **esitetty jaksotus (noin 1–3 kertaa vuodessa, 2–8 viikkoa kerrallaan) ei siten rajoita toiminnan tosiasiallista kestoja tai toistuvuutta, vaan mahdollistaa merkittävästi laajemman ja pidempikestoisen toiminnan kuin arvioista voidaan suoraan päätellä. Tämä lisää epävarmuutta ympäristövaikutusten (melu, pöly, tärinä ja liikenne) kokonaisarviointiin.**
- **louhoksen melumallinnus on tehty, uskomatonta kyllä, etänä ja pehmeää maastoa, ei kallioaluetta varten.**

NYKYINEN LUPA JA JATKOLUPAHAKEMUS JÄTTÄVÄT HUOMIOIMATTA IHMISET, kuten valitettavasti jouduimme toteamaan asukastilaisuudessa!

Rasitus asukkaille muodostuisi anottujen ehtojen perusteella täysin kohtuuttomaksi. Kyseessä on siten uusi lupahakemus, joka edellyttää uutta kokonaisarviointia kaikilta osin, myös lupa- ja valvontavirastolta saadun kannanoton mukaan.

Yhtenäislupa

Mahdollinen maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittely (yhtenäislupa) on hallinnollinen menettelytapa, eikä se muuta lupaharkinnan aineellisia oikeudellisia edellytyksiä, eikä madalla luvan myöntämisen kynnystä.

2. YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN SOVELTAMINEN JA ESTEPERUSTE

YSL 5 §

Ympäristön pilaantumisen tarkoitetaan mm.:

- **ilman pilaantumista (pöly, hiukkaset, kvartsipöly)**
- **maaperän ja puuston sekä aluskasvillisuuden (marjat, sienet) pilaantumista**
- **vesistöjen ja pohjaveden pilaantumista (sinilevä, porakaivojen uraanipitoisuuden terveysvaarallinen määrä)**
- **kivimurskeen varastointi louhosalueen ulkopuolella**
- **luonnon ja asukkaiden elinympäristön laadun heikkenemistä**
- **ihmisten elinympäristön terveellisyden heikkenemistä**

Edellä oleviin kaikkiin kohtiin olemme esittäneet todisteet ympäristön pilaantumisesta asukastilaisuudessa.

YSL 49 § – luvan myöntämisen ESTE

Lupaa ei saa myöntää, jos toiminnasta aiheutuu tai on perusteltu syy epäillä aiheutuvan:

- **terveyshaitta tai sen vaara**
- **merkittävä ympäristön pilaantuminen**
- **elinympäristön olennaista heikkenemistä**

Edellä olevien kaikkien kohtien toteutumisesta olemme esittäneet todisteet asukastilaisuudessa vaikka mikään niistä ei olisi saanut toteutua tähän mennessä eikä saa toteutua vastaisuudessaakaan.

Esteperusteen soveltaminen tässä asiassa

Este luvan myöntämiselle täyttyy, koska:

- toiminnasta on jo todettuja ja toistuvia ympäristöhaittoja
- pölyaltistus on laaja-alaista ja pitkäkestoista (on todennettu maastosta, aluskasvillisuudesta, puiden oksilta, ilmalämpöpumpun sisältä, rakennusten seinistä ja järvivedestä)
- kvartsipitoista pölyä on levinnyt asuin- ja luontoalueille, uraanipitoisuus ylittää porakaivoissa merkittävästi sallitun määrän (porakaivon veden tutkimus 31.3.26 uraanipitoisuus 77 ug/l, raja-arvo 30 ug/l. Edellinen mittaustulos 11/2020 tulos alle raja-arvon (ennen Destian louhimon aloitusta!)
- kivimursketta varastoidaan lupa-alueen ulkopuolella
- vakavia terveyshaittoja ja oireilua on jo esiintynyt
- selvitykset eivät kata todellista laskeuma- ja kokonaisvaikutusta
- toiminnan vaikutuksia ei ole arvioitu täysimääräisesti
- Saimaata on Likolahdella käytetty valumaveden ja jäteveden saostusaltaana, josta valumavedet ja pöly ovat levinneet vapaasti eteenpäin Talanlahdelle ja siitä kauemmas. On syntynyt myös sinilevää.
- jykevärälenteisissä rakennuksissa on havaittu kevättälvella 2026 samanaikaisesti takkojen seinämissä halkeamia, joista on syytä epäillä Destian hyvin voimakkaita räjäytyksiä

Näin ollen kyse ei ole epävarmasta riskistä, vaan **jo toteutuneista ja jatkuvista vaikutuksista**, jolloin YSL 49 §:n mukainen luvan myöntämisen este on olemassa ja lakia tulee noudattaa.

3. VALTIONEUVOSTON ASETUS 800/2010

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) edellyttää mm.:

- pölyn leviämisen tehokasta estämistä
- kastelua pölyämisen hallitsemiseksi
- kotelointia ja teknisiä pölynhallintaratkaisuja
- melun ja värinän hallintaa

Näitä velvoitteita ei ole noudatettu asianmukaisesti ja olemme esittäneet todisteet kuvineen asukastilaisuudessa 31.3.2026.

4. TOTEUTUNEET YMPÄRISTÖ- JA TERVEYSHAITAT (YSL § 135)

Kyse ei ole pelkästä riskistä, vaan todetuista haitoista:

Pöly ja kvartzialtistus, liian suuri uraanipitoisuus

- kivi- ja kiviä sisältävien rakenteissa, maaperässä ja vesistöissä
- laaja laskeuma-alue
- pölyä myös sisätiloihin ja ilmanvaihtoon
- kvartsipitoisuus tunnettu terveysriski
- aivan hiljattain on pölymittaus tehty siten, että tuulen suunta ei ole mittauspisteelle päin. Menettelytapa heikentää luottamusta valvontaa ja sen puolueettomuutta kohtaan. Jo .todennetut, edellä kuvatut pölyhaitat sivuutettu ympäristölautakunnan päätöksessä 14.4.2026
- uusien löydön on Destian lähellä olevan talon porakaivon uraanipitoisuuden liiallinen määrä ja nousu on tapahtunut vuoden 2020 jälkeen (Destian aloitusvuosi)

Terveyshaitat

Alueella on esiintynyt todettuja terveyshaittoja ja oireilua, jotka liittyvät pölyaltistukseen ja sairastumiseen. Todisteet on esitetty asukastilaisuudessa 31.3.2026. Pölynsuojauksen, kastelun ja pölyn leviämistä estävät toimenpiteet on tehty lupaehtojen vastaisesti eli ei ole tehty lainkaan tai on tehty väärin (Destian etua ajatellen).

Melu, värinä ja liikenne

- puutteellinen melumallinnus (väärin perustein ja paikalla käymättä tehty etämallinnus)
- impulssimelun vaikutusten aliarviointi

- merkittävä ja muuta liikennettä vaarantava raskas liikenne asutuksen läpi (Destian työnjohdon ohjaus)
- toimintaa lupaehdoissa sallittujen aikojen ulkopuolella

Olemme asukastilaisuudessa antaneet tietoja jättirekkojen aiheuttamista vaaratilanteista ja edelleen jatkuvasta vaarasta kapeahkolla Merenlahdetiellä ja sen poikkikadulla Tilsalankadun risteyksestä eteenpäin. Vaarassa ovat päiväkotien, kouluun ja töihin menevät jalankulkijat ja pöyräilijät sekä meno- että paluumatkallaan. Vaaratilanteita on ollut usein ja kirjaus tästä tehtiin myös asukastilaisuudessa.

5. YVA-MENETTELY

YVA-menettelyn tarve tulee arvioida uudelleen hankkeen laajuuden vuoksi ja sen perusteella on tehtävä johtopäätökset.

6. OIKEUSOHJEET (KHO-LINJA)

- lupaharkinta perustuu kokonaisvaikutuksiin
- epävarmuus tulkitaan ympäristön suojelun suuntaan
- puutteelliset selvitykset estävät luvan myöntämisen
- todelliset vaikutukset ovat ratkaisevia

7. TÄYTÄNTÖÖNPANO

Jos lupa myönnetään, tulee sen täytäntöönpano ennen valitusprosessin loppuun asti käymistä ja KHO:n päätöksen lainvoimaisuutta kieltää ja toiminnan automaattinen jatkaminen estää.

8. JOHTOPÄÄTÖS JA VAATIMUKSET

- Destian nykyinen toiminta on keskeytettävä välittömästi asiassa ilmenneiden asioiden vuoksi
- lupaa ei voi myöntää aikaisemman lainvastaisen toiminnan vuoksi
- hanketta ei voida käsitellä jatkolupana
- kaikki selvitykset on tehtävä uuden hankkeen lähtökohdista
- Destian toiminnan vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen ja asumisviihtyvyyteen on arvioitava niistä lähtökohdista, jotka olemme saattaneet tietoon em. asioita vaarantavina
- lupaprosessi on keskeytettävä eri selvitysten tekemisen ajaksi

- **täytäntöönpano ennen lainvoimaisuutta tulee kieltää, jos laitakunta luvan myöntää kaikesta edellä kuvatusta huolimatta**

Pyydämme, että ympäristöviranomaisen vakavasti arvioi välittömän hallintopäätöksen tarpeen Destian em. louhoksen toiminnan keskeyttämiseksi tai rajoittamiseksi YSL 175 §:n ja maaineslain valvontasäännösten perusteella, koska toiminnasta aiheutuu merkittäviä ja jatkuvia ympäristö- ja terveyshaittoja sekä vahvat epäilyt ja näytöt lupaehtojen vastaisesta toiminnasta.

Asiassa esiintyneiden selvien valvontalainlyöntien ja puolueettomuusepäilyn vuoksi (ihmiset ja ympäristö jätetty huomioimatta) **tulee ympäristötoimen henkilöstöön kuuluvat valvontahenkilöt jäädä tästä eteenpäin tässä asiassa kokonaisuudessaan siihen asti, kunnes on saatu hallinto-oikeusvalitusten ja mahdollisen muunlaisen tutkinnan päätökset.**

Lisäksi vaadimme lupaprosessin keskeyttämistä edellä esitetyin perustein. Päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viranomaispäätöksinä, joista voi tarvittaessa valittaa.

Toisella viestillä lähetämme edellä esitettyjä toiminnan keskeyttämiseen ja luvan hylkäämiseen liittyviä faktoja Destian toiminnasta ja vaikutuksista asukkaisiin, elinympäristöön, luontoon ja liikenteeseen. Liite on esitetty asukastilaisuudessa 31.3. 2026/ M-L Vesterinen, koottu kylän ja Käräinniemen asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kokemuksista ja havainnoista. Liitettä on täydennetty asukastilaisuuden jälkeen esiin tulleilla asioilla.

on tarpeen keskeyttää Destian toiminta ja vireillä oleva lupaprosessi toistaiseksi ja tehdä tarvittavat selvitykset edellisistä.

Marja-Liisa Vesterinen
asukkaiden edustajat
Fil. tohtori, kauppatiet.lisensiaatti
Tutkimusjohtaja (eläkk.).

ja

Lasse Satka (Käräinniemen
Diplomi-insinööri, Energiatekniikka
BAM (Business Area Manager)

Esko Kähö
Majuri (evp.).
Kylän asukkaiden valtuuttama edustaja
(emeritus)

Kari Rimpi
Kenraaliluutnantti (evp),
Puolustusministeriön kansliapäällikkö

Timo Rimpi
Yksityishenkilö
Lähihaitan kärsijä

Asukastilaisuus 31.3.2026

**DESTIAN TOIMINNASSA HAVAITUT LUPAEHTOJEN RIKKOMUKSET
MERENLAHDEN KALLIONAHONMÄEN LOUHIMOLLA**

YMPÄRISTÖTOIMEN VALVONNAN PUUTTEET

**Koottu kyläläisten ja vapaa-ajan asukkaiden kokemuksista
ja havainnoista**

MÄÄRÄYS 1b, MURSKAUS- JA RÄJÄYTYSAJAT

- **Murskausta klo 6 alkaen ja iltaisin jopa klo 23:een saakka, vaikka lupaehtojen mukaan murskaus sallittua vain klo 7-22 välisenä aikana.**

MÄÄRÄYS 3, MELU

- **Murskauksesta ja rikottamisesta aiheutuva melu ylittää ajoittain raja-arvot selvästi.**
- **ONKO VALVOTTU? Melumittauksia tehty vain 1 - 2 kertaa vuodessa ja mittaukset ajoitettu Destian kannalta edullisiin ajankohtiin.**
- **Oma kokemus 14.1.26: Käräinniemeen melumittausta tekemään tullut henkilö itse kertoi käyneensä ensin Destian louhimolla ja tuli sitten sieltä tekemään mittausta Käräinniemeen**

- **Toisin sanoen Destialla tiedettiin, milloin melumittaus tapahtuu, joten mittaukseen on pystytty varautumaan esimerkiksi toimintaa hiljentämällä tai pysäyttämällä laitteet kokonaan.**

MÄÄRÄYS 4: TÄRINÄ

- **Räjäytyksiä saa tehdä vain klo 08.00 – 16.00 välisenä aikana.**
- **Ainakin 24.3.26 tehtiin todella iso räjäytys klo 16.00 jälkeen. Destialta ei mitään ennakoilmoitusta.**
- **Jopa 1,2 km etäisyydellä jykevissä takennuksissa lasit helisivät kaapeissa. Talven aikana on tullut myös halkeamia takan kuorirakenteisiin.**

MÄÄRÄYS 5: MELUMALLINNUS

- **Melumallinnus on tehty puutteellisin ja kyseenalaisin lähtötiedoin.**
- **Mallinnuksen tekijä on myöntänyt, ettei ole edes käynyt paikan päällä mallinnuksen laatimista varten.**
- **Mallinnuksessa ei ole huomioitu, että alue on kallioinen (ns. kova pinta)**
- **Laskennassa on käytetty pehmeän maanpinnan vaimennusarvoja.**

Kallio voimistaa ja kuljettaa räjäytysten sekä louhinnan ääntä ja tärinää huomattavasti tehokkaammin kuin pehmeät maaperät.

Tämä ilmiö perustuu seuraaviin tekijöihin:

- **Tehokas välittyminen:** Ääni ja tärinä voivat kulkea kalliota pitkin [pitkiä matkoja](#) vaimenematta samalla tavalla kuin hiekassa tai mullassa.
- **Heijastuminen (Kaiku):** Kalliopinnat ovat kovia ja tasaisia, jolloin ne heijastavat ääniaaltoja takaisin sen sijaan, että ne imisivät niitä. Tämä voi nostaa melutasoa ympäröivässä maastossa.
- **Runkomelu:** Räjäytyksen aiheuttama paineaalto siirtyy kalliota pitkin rakennusten perustuksiin.
- **Topografia:** Louhoksen muoto voi suunnata ääntä tiettyyn suuntaan kuin jättimäinen megafoni, mikä voimistaa melua tietyillä alueilla.

MELUMITTAUKSIIN LIITTYVIÄ YLEISIÄ HUOMIOITA

- Käytetty mittausmenettely ei ole luotettava!
- Melumittauksen epävarmuus on noin 500 metrin etäisyydellä melulähteestä +/- 7 dB ja yli 700 metrin etäisyydellä yli +/- 10 dB.
- Mittaustuloksiin vaikuttaa merkittävästi vuodenaika: lumipeite vaimentaa ääntä talviaikaan sekä maaston rakenne.
- Lupaehtojen mukaan toiminta tulee sijoittaa siten, että melun eteneminen on asutuksen suuntaan mahdollisimman vähäistä.
- Mutta louhoksen länsipuolella, missä asutus alkaa, sijaitsee sisäänajoaukko, josta puuttuu meluvalli ja murskaimet on suunnattu suoraan kyseistä aukkoa kohti. **MISSÄ VALVONTA?**

MÄÄRÄYKSET 8 ja 9: PÖLY

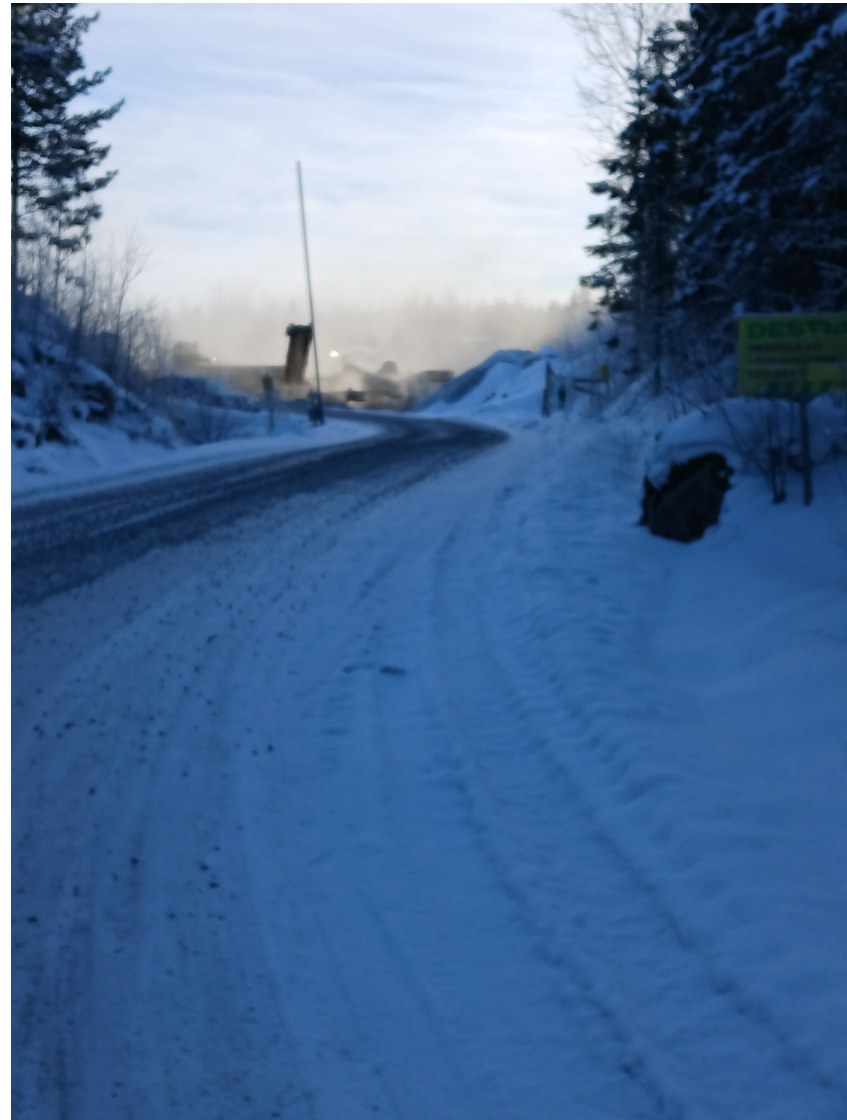
- Kivipölylaskeumien määrä on huomattava.
- Pölyä on havaittavissa metsän maaperässä, puiden oksilla, mustikan ja puolukan ym. varvuissa, Saimaan jäällä, kesällä vedessä louhimon ympäristössä satojen metrien päässä. Tuulen mukana pöly kulkeutuu myös paljon kauemmas, vedessä levän kasvun lähteenä. **ONKO VALVOTTU? EI!**
- Pölyämisen estämiseksi ei ole toteutettu riittäviä toimenpiteitä varastokasojen tai kuljetuskuormien osalta; KHO:n päätöksissä on edellytetty esimerkiksi kotelointia, kastelua ja kuormien suojaamista. **EI OLE VALVOTTU.**
- Pölyn määrää on mitattu vain vuonna 2021 ja lisäksi tänä vuonna, mutta niistä ei ole saatu mitään tuloksia.
- Tuore tutkimus kivipölystä sisätiloissa:
 - **Ilmalämpöpumpun suodattimen puhdistuksessa 22.2.2026 otetussa**

näytteessä mineraaliapölyä useissa näytekohdissa 60-70% ja ne sisälsivät 23.98-26.65 % kvartsia. SYÖPÄVAARALLISTA!

- **Talviaikaan sisäilmasta löytyvä silikaatti- ja alumiinipitoinen mineraalipöly viittaa vahvasti ulkoiseen lähteeseen, joista lähin ja todennäköisin on alueella toimiva kivilouhos.**
- **Asukkaat hengittävät tuota ilmaa aina, kun ilmalämpöpumppu on käynnissä lämmitykseen tai viilennykseen.**
- **KHO:n päätöksen (29.12.2006) mukaan ottamistoiminnan aikana on huolehdittava pölynsidonnasta niin, ettei pöly aiheuta haittaa lähiasutukselle. EI OLE VALVOTTU.**
- **Ottamissamme valokuvissa näkyvät louhokselta nousevat pölypilvet**

ja niiden leviäminen sekä kylälle päin että Skinnarilan ja Ruoholammen asuinalueen ja yliopisto suuntaan (kuten melukin leviää).

- **Asiasta on jo helmikuussa pyydetty työsuojeluviranomaisen tarkastuskäynti. Sen tuloksia eivät ulkopuoliset valitettavasti saa tietoonsa.**
- **Pölyn leviämisen estämiseen liittyvät raja-arvot ja torjuntatoimenpiteet, mittaukset ja valvonta eivät ole harkinnanvaraisia, vaan tiukasti lakisääteisiä velvoitteita.**
- **MUTTA ONKO VALVOTTU ?** Valvontaviranomainen on Lappeenrannan seudun ympäristötoimi. Kaikki asiakirjat läpikäyneinä voimme todeta, että valvonta ei ole toiminut vaaditulla tavalla, eikä se ole ollut riittävää.
- **Valvonta-asiakirjoissa ei ole käsitelty melu- ja pölyhaittoja asianmukaisesti, vaan tarkastelu on rajoittunut lomakemuotoisiin tarkistuskohtiin.**
- **Raporttien perusteella vaikuttaa myös siltä, että valvontakäyntien aikana toiminta on ollut vähäistä tai keskeytyksissä.**

KULJETUKSIIN LIITTYVÄT HAVAINNOT

- Destian louhokselta kuljetetaan mursketta todella valtavilla rekoilla litiässä sijaitsevalle varastolle.

Jättirekat ja koulubussit kulkevat samalla tiellä ja ovat leveitä!

Kasettiauto kaatui poikittain

Käyttäjän ...

- Varsinkin talvella Merenlahdentie on normaalia kapeampi lumipenkkojen vuoksi. Rekat ajavat liian suurella nopeudella tilanteisiin ja tien kapeuteen nähden. Onko kuormat peitettyjä pölyn leviämisen estämiseksi?
- Alueella on havaittu vaaratilanteita, kuten hälyyttävä tapaus jättirekan perävaunun mennessä linkkuun Tilsalankadun ja Merenlahdentien risteyksessä, jonka kautta päiväkotilapset, koululaiset ja työmatkalaiset kulkevat ja voivat olla suuressa vaarassa.
- **Kuljetuksia ei ole valvottu millään tavalla.**
- Aiemmissä päätöksissä on kuormat määrätty suojattaviksi, joten tässäkin on lupamääräyksiä jätetty noudattamatta ja valvomatta.

- **Asukastilaisuudessa moni todisti vaaratilanteista jättirekkojen vuoksi ja siitä, ettei lasteja ole peitetty ajon ajaksi, joten kivilölyä luvviää koko reitille Kallionahonmäki-Ruoholampi- litiä.**

VALVONNAN PUUTTEET JA TOIMINNAN LAINMUKAISUUS/ JOHTOPÄÄTÖKSET

- **Lappeenrannan seudun ympäristötoimi on jättänyt huolehtimatta riittävästä valvonnasta ja mittauksista lain noudattamisen varmistamiseksi.**
- **Destia puolestaan ei ole noudattanut sille Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä asetettuja raja-arvoja ja määräyksiä.**

- **Edellä olevan perusteella katsomme Lappeenrannan seudun ympäristötoimen valvontaviranomaisena ja Destian toiminnanharjoittajana laiminlyöneen velvoitteitaan usealla tavalla.**
- **Edellisiin perustuen ei anottua jatkolupaa tule myöntää.**
- **Korostamme, että ympäristötoimen tulee päätöksenteossaan huomioida asukkaiden elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus.**
- **Se on nyt ollut kohtuuttomalla koetuksella ja vaarantunut Destian toiminnan ja sijainnin vuoksi.**
- **Destian louhoksen kaltaista toimintaa ei tule sallia näin lähellä olemassa olevaa asutusta.**
- **Vaadimme entistä vahvemmin, että jatkolupahakemus hylätään.**

Asukastilaisuuden jälkeen ilmenneitä Destian aiheuttamia terveysvaarallisia ja omaisuuteen kohdistuvia vahinkotapahtumia on kuvattu toisessa liitteessä, jonka olemme pyytäneet toimittamaan lautakunnan jäsenille henkilökohtaisen ja luottamushenkilösähköpostin välityksellä.

Lisäksi olemme pyytäneet välitettäväksi luottamushenkilöille myös keskeyttämisvaatimuksia sisältävän kirjelmäamme.

Yt. Marja-Liisa Vesterinen

From: Kari Rimpi
Sent: Thu, 23 Apr 2026 12:19:46 +0300
To: YP LPR Ympäristötoimi kirjaamo; Uski Päivi; Vesterinen Marja-Liisa; Esko Kähö; Lasse Satka; Timo Rimpi; Piutunen Sara
Subject: Re: Vastaus: Päivi Uskin ”Lisätietopyyntö vaatimukseen YSL 181 §” 21.4.2026

Pyyntö koskee valtuutuksia ja edustautumista Marja-Liisa Vesterisen Lappeenrannan seudun ympäristötoimelle 19.4.2026 lähettämää vaatimusta Destian kivilouhimon nykyisen toiminnan ja yhtenäislupahakemusprosessin keskeyttämisestä sekä terveystalvontavaatimusta kaivojen lisääntyneiden uraanipitoisuuksien tutkimisesta.

1. Totean valtuuttaneeni Marja-Liisa Vesterisen edustamaan itseäni yo. asioissa.
2. Totean, että allekirjoituksellani olen täysimääräisesti ja yhdessä muiden kanssa hyväksynyt ko. keskeyttämisvaatimuksia, haittailmoitusta ja terveystalvontavaatimusta koskevan kirjelmän sisällön perusteluineen.
3. Kummastelen, ettei allekirjoituksellani ko. keskeyttämisvaatimus- ja terveystalvontavaatimusasiakirjaan ole ollut mitään merkitystä todiste-, valtuus- ja edusteellisuusnäkökulmista.
4. Edellytän, että ko. asiaa koskeva ympäristötoimen ehdotus ja ympäristölautakunnan valituskelpoinen päätös, eri tavoin, laillisesti, muotoillaan siten, että kaikki allekirjoittajat voivat yhdessä, eri kokoonpanoissa tai valtuutetun edustajan toimenpitein tehdä asiasta kokoonpanokohtaisen, yhden ja saman, kustannukseltaan yhtä valitusta (310 €) vastaavan valituksen Vaasan hallinto-oikeuteen. Jäljelle jäävät luonnollisesti allekirjoittajakohtaiset (5) valitukset, jolloin yhteiskustannus huonoimmillaan voi olla 1550 €. Tämähän ei pelkästään voi olla oikeusvaltion edustajien vaatimus lakisääteisten oikeuksien saavuttamiseksi. Kari Rimpi

YMPÄRISTÖLUVANVARAISEN MURSKALAITOKSEN TARKASTUS

- **Destia Oy Merenlahti Taipalsaari**

Taustatiedot:

<u>Toiminnanharjoittaja:</u>	Destia Oy
<u>Ympäristösertifikaatti:</u>	ISO 14001
<u>Kohde:</u>	Kangasahonmäki Merenlahti Taipalsaari
<u>Tärkeä pohjavesialue:</u>	☒ Ei ☐ Kyllä:
<u>Osoite:</u>	Destia Oy Firdonkatu 2 T 151 00520 Helsinki P. +358 (0)20 444 11
Y-tunnus	Business ID 2163026-3
<u>Yhteyshenkilö:</u>	Anni Karjola Ympäristöasiantuntija p. +358 40 612 5726 Toikansuontie 11 A 53500 Lappeenranta www.destia.fi
<u>Lupapäätös(kset):</u>	Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 15.5.2012 § 75 (Dnro 892/211/2007)
<u>Toiminta ja kapasiteetti:</u>	Murskelajikkeita on mahdollista tuottaa enintään 100 000 t/a, keskimäärin 30 000t/a.
<u>Edellinen tarkastus/neuvottelu:</u>	4.11.2025 (poraushetki) ja 5.12.2025 (murskaus)

Suunnitelmallinen tarkastuksen tarkastustiheys:

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Kohteen tarkastaja:

Päivi Uski

Tarkastus/neuvottelu:

Tarkastus Neuvottelu

Pvm: 13.4.2026

Paikka: Kangasahonmäki, Rno 1:184 ja Rno 1:212

Läsnä: Päivi Uski Lpr seudun ympäristötoimi, ympäristötarkastaja
Sara Piutunen, Lpr seudun ympäristötoimi, ympäristönsuojelupäällikkö

Tarkastuskäynti tehtiin hiukkasmittauslaitteen toiminnan tarkastamisen yhteydessä. Yksityishenkilön vapaa-ajanasunnon pihalla oleva hiukkasmittauslaite oli tarpeen tarkistaa. Samassa yhteydessä havainnoitiin louhokselta kuuluvaa rikotuksen ääntä. Ääni kuului selvästi vapaa-ajan asunnon pihalle.

Samalla käynnillä käytiin myös louhoksella, jossa oli rikotus käynnissä. Rikotin näytti olevan rintauksen päällä. Murskauslaitoksen osia oli jo alueella mutta murska ei ollut toiminnassa. Rikottimen ääni kuului louhoksen portilla selvästi mutta kiinteistön omistajan varastokasojen luona rikottimen ääni oli vaimentunut.

Havaintojen johdosta Destialle lähetettiin kysymys rikottimen sijainnista ja mahdollisuudesta rikotta alhaalta päin

Päivi Uski
ympäristötarkastaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen voi tarkistaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

Jakelu Sanna-Leena Uusitalo Destia Oy, sähköpostilla
Anni Karjola Destia Oy, sähköpostilla

23.4.2026

LPR/1201/11.01.00.01/2020

YMPÄRISTÖLUVANVARAISEN MURSKALAITOKSEN TARKASTUS

- **Destia Oy Merenlahti Taipalsaari**

Taustatiedot:

<u>Toiminnanharjoittaja:</u>	Destia Oy
<u>Ympäristösertifikaatti:</u>	ISO 14001
<u>Kohde:</u>	Kangasahonmäki Merenlahti Taipalsaari
<u>Tärkeä pohjavesialue:</u>	☒ Ei ☐ Kyllä:
<u>Osoite:</u>	Destia Oy Firdonkatu 2 T 151 00520 Helsinki P. +358 (0)20 444 11
Y-tunnus	Business ID 2163026-3
<u>Yhteyshenkilö:</u>	Anni Karjola Ympäristöasiantuntija p. +358 40 612 5726 Toikansuontie 11 A 53500 Lappeenranta www.destia.fi
<u>Lupapäätös(kset):</u>	Lappeenrannan seudun ympäristölautakunta 15.5.2012 § 75 (Dnro 892/211/2007)
<u>Toiminta ja kapasiteetti:</u>	Murskelajikkeita on mahdollista tuottaa enintään 100 000 t/a, keskimäärin 30 000t/a.
<u>Edellinen tarkastus/neuvottelu:</u>	4.11.2025 (poraushetki) ja 5.12.2025 (murskaus)

Suunnitelmallinen tarkastuksen tarkastustiheys:**Lappeenrannan seudun ympäristötoimi**

PL 302, 53101 Lappeenranta | Pohjolankatu 14 | puh. (05) 6161 | faksi (05) 4530 146

ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Kohteen tarkastaja:

Päivi Uski

Tarkastus/neuvottelu:

Tarkastus Neuvottelu

Pvm: 22.4.2026

Paikka: Kangasahonmäki, Rno 1:184 ja Rno 1:212

Läsnä: Sanna-Leena Uusitalo Destia Oy, myyntipäällikkö

Tuomas Rannila, KamRock Oy, työmaapäällikkö

Päivi Uski Lpr seudun ympäristötoimi, ympäristötarkastaja

Sara Piutunen, Lpr seudun ympäristötoimi, ympäristönsuojelupäällikkö

Taustaa

Ympäristölupapäätöksessä on lupamääräyksissä 2 (tuulensuunta), 7 (hiukkasten ohjearvot), 8 (Hiukkasmittaukset) ja 9 (pölyämisen ehkäiseminen) annettu lupamääräyksiä pölyämisen rajoittamiseksi ja ympäristöön leviämisen estämiseksi.

Lupamääräyksessä 9 on edellytetty seuraavaa:

9) Pölyämisen estäminen:

- *Porausvaunut tulee varustaa pölynkeräyslaitteilla tai käyttämällä muuta, pölyn leviämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.*

- *Kuormattavan ja murskauslaitoksen kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteistojen kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.*

- *Pölyn joutumista ympäristöön on estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.*

- *Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle estettävä.*

- *Työmaateiden ja varastoalueiden kesäaikaisen pölyämisen ehkäisemiseen voidaan käyttää kalsiumkloridia, mikäli pölyämisen ehkäiseminen muilla menetelmillä ei ole riittävää (YsL 43 §, VnA 800/2010 4 §)*

Tarkastuksella todettua:

Matkalla todettu Lähteenmäentie pölyävän paikoitellen. Myös alueella oli pölyä ilmassa navakoiden tuulenpuuskien aikana kohtalaisen paljon. Tuulen ollessa rauhallinen pölyä ilmassa oli melko vähän. Eniten pölyävä vaihe tarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella oli (KaM0-8) kasalle pudotusvaiheessa.

Tarkastus tehtiin ennakolta sopimatta. Lähtiessä kuitenkin varmistettiin, että paikalla on toiminnanharjoittajan edustaja sekä urakoitsijan edustaja vastaamassa kysymyksiin ja kertomassa suojauksiin liittyvistä yksityiskohdista.

Kysyttäessä urakoitsijan työmaapäällikkö kertoi, että prosessia ei käytännössä voi siirtää pienemmälle teholle kesken murskausprosessin. Työmaapäällikön kertoman mukaan vaakalokista näkyy tarkka kellonaika, milloin ensimmäinen kuorma on esimurskaimeen tiputettu. Agregaatin käynnistys- ja muita huoltotöitä tehdään klo 6 alkaen. Lisäksi toiminnanharjoittajan kertoman mukaan kamera kuvaa esimurskaa 3 minuutin välein.

Kangasahonmäellä on tällä murskausjaksolla sama murskayhdistelmä kuin edellisellä murskausjaksolla 4.12.2025-10.2.2026. Mursketta tehdään 4-vaiheisella murskalaitoksella, joka koostuu esimurskaimesta, kahdesta välimurskaimesta ja hienomurskaimesta. Lisäksi murskainten välissä on seulasto. Toimintajaksolla tehdään raidesepeliä, 0-8 -mursketta ja 8/16- sepeliä. Työmaapäällikön kertoman mukaan edellisellä tuotantojaksolla oli kastelu ollut käytössä esimurskaimen ja välimurskaimen jälkeen.

Kuljettimet oli koteloitu pölypellillä. Kastelua oli ohjattu esimurskaimen jälkeen kuljettimen alkuun, välimurskainten sekä hienomurskaimen kuljettimen alkuun. Kuljettimien nokat oli suojattu pölypellillä ja putoavaa mursketta ohjattiin kuljettimen nokan ympärille asennetulla kumimatolla. Kasalle purkukorkeus oli toiminnanharjoittajan ja urakoitsijan kertoman mukaan asetettu mahdollisimman alas kuitenkin niin, että kuormaajan tulee pystyä kuormaamaan etukauha.

Alueella oli useampia altaita kastelua varten. Kastelu oli käynnissä neljässä pisteessä.

Varastokasojen kastelua ei tarkastushetkellä ollut todettavissa. Murskeen ajo ei ollut käynnissä, joten kuormien peittämisestä ei voitu todeta. Maa-aines- tai kiviaineskuormien peittäminen ei ole yleisesti käytössä oleva tapa.

Porauskaluston pölyntorjunnasta toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että porausvaunu on varustettu pölynkeräystoiminnolla.

Yhteenveto

Verrattaessa tarkastuksella todettua lupamääräyksiin murskalaitoksen toimintaan liittyen voidaan todeta, että lupamääräysten noudattamisessa ei ole merkittävää poikkeamista.

Yleisen käytännön mukaan kiviaineskuormia ei yleensä peitetä. Asfalttikuormien peittämisen perusteena on massan aiheuttamat hajuhaitat ja peittämisvelvoite on kirjattu asfalttiasemia koskevassa asetuksessa.

Melun esiintymistä havainnoitiin Useassa pisteessä louhoksen ympärillä, eikä murskauksen ääni juurikaan kuulunut. Murskaus oli kuitenkin todistettavasti täydellä teholla käynnissä.

Päivi Uski
ympäristötarkastaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen voi tarkistaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kirjaamosta.

Jakelu Sanna-Leena Uusitalo Destia Oy, sähköpostilla
Anni Karjola Destia Oy, sähköpostilla

Liitteet Kuvakooste tarkastukselta 22.4.2026